

Zákamenčan

Do každej rodiny v Zákamennom

Občasník obce Zákamenné

Marec 2024 Vychádza bezplatne od apríla 2003

Číslo 1/2024

Organ v našej farnosti

V našej obci máme veľa pozoruhodností, zaujímavostí, dôležitých vecí a jednoducho veľa toho, čo stojí za povšimnutie. Niečo poznáme dobre, niečo okrajovo a niečo poznáme len veľmi zhruba. A jednou z takých vecí, ktorú poznáme len zvonka a len „z počutia“ je aj organ vo farskom kostole.

A pritom táto vecička je dosť významná a robí nám spoločnosť už pekných pár desaťročí. Zakaždým, keď

navštívime farský kostol, zaregistrujeme, že je tam. Je jeho neodmysliteľnou súčasťou. Ale keďže vždy pri návšteve sa k nemu obraciame chrbtom, tak aby neostal urazený, v týchto nasledujúcich riadkoch mu to trochu vynahradíme. A keď sa naskytla príležitosť o tom porozprávať, rád sa podelím o dlhoročné skúsenosti a zaujímavosti.

Organ v našom kostole si naozaj zaslúži pozornosť, pretože to, čo nám tu zanechali naši predkovia, sa len tak hocikde nevidí. Ako keby tušili, že to

bude pre najväčší dvoježový kostol a najväčšiu obec na Orave. Je veľa kostolov, kde je inštalovaný organ, ale že sú medzi nimi veľké rozdiely, to asi pozná každý z vlastnej skúsenosti. Teraz narážam na ten hlavný parameter a to je počet a kvalita píšťal, ktoré sú použité v organe a z toho plynúca sila, ktorou nás dokáže ohromiť. Asi tak, ako keď vidíme autá, vieme, že jazdí každé ale motoristi vedia, že hlavné je to, koľko koní sa skrýva pod kapotou. Môžeme pokojne konštatovať, že podľa veľkosti a množstva píšťal je to jeden z najväčších organov

Pokračovanie na str. 2

Dokončenie zo str. 1

na Orave. A keď porovnáme slávnostné, fanfárové zvuky, ktoré vytvárajú tzv. jazykové píšťaly, tak tie sa nachádzajú v nástrojoch len vo väčších kostoloch a katedrálach na Slovensku.

Celkovo sa v organe nachádza cez 2 000 píšťal, čo je úctyhodný počet. Pre zaujímavosť jeden z najväčších organov v celej strednej Európe sa nachádza v Koncertnej sieni Slovenského rozhlasu a ten má okolo 6:30 píšťal.

Každá jedna píšťala tvorí jeden tón, ktorý je prirodzený, tak ako to dovoľuje materiál, z ktorého je vyrobená. Na výrobu sa väčšinou používa drevo, cín, olovo, zinok, meď a pod. Aby mohli zaznieť aj veľmi hlboké a naopak vysoké tóny, tak to závisí hlavne od dĺžky píšťaly. Najdlhšia v našom organe má cez 5m, je z dreva a najmenšia, alebo najkratšia len okolo 1,5cm, tá je z tenkého kovu.

Píšťaly sú rozdelené do 26 rozdielných zvukov, tzv. registrov. Tie sa ovládajú priamo na hracom stole a podľa potreby sa využívajú pri hraní. No a ostáva už len stlačiť na klaviatúre niektoré z 54 kláves. Keďže sú klaviatúry dve, buď sa hrá dvoma rukami na jednej, alebo druhej, prípadne každá ruka na inej. Aj z toho vidno, že organista by nemal mať obe ruky ľavé... samozrejme aj to sa pritrafí, len sa treba rýchlo spamätať.

Samostatné klávesy sú aj pre hru nohami, ktorých je 30. To sú väčšinou hlboké, basové tóny, ktoré dávajú rešpekt a majestátnosť výslednému zvuku. Aj tu musia nohy navzájom spolupracovať a vymieňať si úlohy, ktorá čo bude hrať. Takže ani tu si nemôže organista povedať, že to dá ľavou zadnou, ...len dohromady, ako pri chôdzi. A najhlavnejšie už len sledovať, čo hovoria noty.

Možno by si niekto povedal pri spomenutí toho množstva píšťal a ostatných komponentov, kde sa to tam všetko pomestí. A v našom organe je to blízko pravde. Dalo by sa povedať, že tam toho natlačili, koľko sa zmestilo. Totiž náš organ, ktorý bol vyrobený v roku 1946 v Krnove, bol pôvodne určený do úplne iného, určite väčšieho priestoru. Jeden majster, ktorý bol už dávnejšie opravovať niečo v organe, mi prezradil, že bol objednaný do Kap-

ského Mesta v Juhoafrickej republike. A keď už bol vyrobený, odrazu budúci majitelia odstúpili od objednávky a zostal voľný. Práve v tom čase sa o kúpu organa zaujímali kompetentní ľudia v našej farnosti. A takouto náhodou im bol ponúknutý tento nástroj. To je aj dôvod, že museli celý organ, či chceli, či nechceli, zmestiť do menších priestorov. Tak si niekedy hovorím, že vďaka tomu tam nemáme myši a podobných neprajníkov, asi nemajú kadiaľ chodiť.

Pri takom zložitom a dômyselnom nástroji sú potrebné všelijaké opravy, alebo aj generálne prehliadky. Taká generálka je dôležitá nielen kvôli odstráneniu chýb, ale aj sa zistí celkový stav použitých dielov. Základom funkcie je totiž kompresor s natlačeným vzduchom a ten sa roz-

Organ v našej farnosti

vádza rôznymi kanálikmi, rúrkami ku píšťalám. Ďalej sú tam umiestnené rôzne komory a komôrky, kde sa stlačený vzduch udržiava. Tie sú vyrobené z dreva. No a k tomu tesnenie a tzv. vankúšiky, ktoré sú z jemnej kože. A nie hocijakej, u nás je tá koža z veľryby. Z toho vidieť, že ich najväčším nepriateľom je teplota a vlhkosť vzduchu. Drevo pracuje a v teplých dňoch sa stáva, že uzavreté, utesnené komory trochu zoschnú a problémy sú na svete. Vzduch neprúdi tam, kam má a odrazu niečo nehrá alebo sa samo zapne a pod. V niektorých kostoloch sa bežne stáva, že im nefunguje aj polovica nástroja a pod. U nás je to takisto, ale už v predstihu sa tomu snažíme predísť. Meriame teplotu aj vlhkosť a keď vonku dlhšie pripeká, za organ hneď dáme nádobu s vodou a oblievačka musí byť, aj keď nie je Veľká noc. Voda sa vyparuje, vlhkosť sa zväčší a všetko je ako-tak v norme. Ak teda zbadáte v letných mesiacoch kvapky vody alebo vám niekde zhora kvapne na nos, tak žiadny strach, strecha je v poriadku, svätená voda to tiež nie je, ale organ bol na preventívnej prehliadke. Treba neustále dávať pozor a keď niečo, zasiahnuť. Je to

živý materiál, každý deň v prevádzke. A vieme, že prevencia je najlepší liek proti liekom. Komu na niečom záleží, tak dá za pravdu klasikovi, ktorý hovorí: furt čosi, furt...

Taká väčšia generálka sa robila okolo roku 1985 za p. farára J. Kasana a posledná v roku 2006 za p. farára A. Duláka organárskou firmou zo Žiliny. Mali sme s nimi dobré skúsenosti, tak boli oslovení, rozobrali skoro celý nástroj, počistili, opravili a prácu urobili naozaj zodpovedne a kvalitne. Na záver nám aj urobili slávnostný koncert, na ktorom zazneli zároveň tri trúbky a prvýkrát tak koncertnejšie spievala aj naša operná speváčka Aška Vráblová, teraz Holubčíková.

Tie generálky sa uskutočnili hlavne preto, že predtým sa v kostole robili

nejaké väčšie stavebné práce. Samozrejme bez prachu a špiny to nebolo. Takže zakaždým všetko v organe rozobrať a čistiť. Ale celkom inú situáciu sme zažili, napr. na začiatku neslávnostnej korony, keď sa tiež v kostole prebalo. Menila sa elektroinštalácia, potom kúrenie, maľovalo sa a pod. A tu bola na začiatku rozumná debata so šéfom elektrikárov a celej partie, Jarom Lučivňákom, že treba všetko pozakrývať, odložiť nabok a pod. Tak aj bolo. A po skončení z toho vyviazol organ bez akejkoľvek ujmy. Naozaj všetci mohli byť spokojní, aj s vykonanou prácou, aj s prizieraním všetkého naokolo. Tak nejako by sme sa mali správať ku dedičstvu otcov.

A že sú organy naozaj vzácnym dedičstvom kdekolvek, vidno aj z toho, že niekde zachraňujú organ, nech je v akomkoľvek stave. Dokonca aj také, čo sú napadnuté červotočom a človek by to už vyhodil. Môžeme spomenúť aj organ, ktorý tu bol pred inštaláciou v roku 1946. Starý organ bol darovaný do Novoti a tam sa na ňom hralo ešte do roku 2017. Vtedy do Novoti zakúpili zánovný organ zo zahraničia a tento staručký organ z 19. storočia ešte

putoval na Liptov, tam ho zrenovovali a slúži dodnes. Je to jednoducho prírodný materiál, stále nejako pracuje a roky života vpísané do živého materiálu sa nahradiť nedajú. Tu sedí slovné spojenie, že sa niečomu vdýchne duša. Vedeli by to potvrdiť aj huslisti. Vie sa, že kvalitné husle, čím sa na nich dlhšie hrá, získavajú krajší, jasnejší, vycibrenejší zvuk. Ak sa ale odložia, prestalo by sa na nich hrať, zostanú síce navonok neporušené ale kvalita zvuku sa kdesi vytratila...

O kvalite zvuku nášho píšťalového organa netreba písať, to môže usúdiť každý sám. Samozrejme, že sú krajšie, kvalitnejšie, väčšie nástroje, ale aj ten náš vie vytvoriť slávnostnú, dôstojnú atmosféru. A takisto aj jemné, citlivé, hlbavé, či radostné tóny sa na ňom dajú vylúdiť. Spomeniem situáciu, keď pred asi 10 rokmi bola v sobotu nejaká svadobná omša. Bol pekný deň, svietilo slnko, dvere pootvárané, usmiate tváre, to len dopĺňalo atmosféru svadby a dobrej nálady. V celom kostole bolo cítiť radostnú atmosféru. Takže na konci akosi spontánne organ zahral záverečné tóny a akordy nielen slávnostne, ale jednoducho, čo to dalo. Po skončení odrazu ku mne prišiel jeden pán s očividným záujmom, že čo to tu hralo. Bol to učiteľ organovej hudby na konzervatóriu, svetaskúsený pán profesor. A bol veľmi príjemne prekvapený, až zaskočený zo zvuku, ktorý práve počul. Vôbec netušil, že takýto nástroj sa tu nachádza. Doslova povedal: „*cítil som sa, ako keď som bol vo Francúzsku v chráme Matky Božej v Paríži, v Notre Dame...*“

Za doterajšej etapy života organu nás pri všelijakých príležitostiach navštívili rôzni odborníci, oprávari a samozrejme rôzni organisti. A postupne časom vyplávala na povrch spontánna myšlienka alebo návrh, ktorý má spojitost s jeho začiatkom, že bol určený do ďalekého sveta Južnej Afriky, môžeme povedať, že do inej kultúry. Totiž je v organe zopár registrov, ktoré nie sú až tak bežné v našich končinách. Majú síce zaujímavý zvuk, ale ako sa hovorí, sú iné, ani ich nikto veľmi nevyužíva. A je taká možnosť nahradiť ich inými, ktoré by boli užitočnejšie. Motoristi by povedali, že by sa to dalo načipovať :). Toto sa už asi

pred desiatimi rokmi udialo na dvoch zvukoch (registroch). Robili to spomínaní organári zo Žiliny. Urobili sa úpravy píšťal, vytvorila sa krajšia farba zvuku a môžem s odstupom času povedať, že tieto dva zvuky využíva každý, kto sadne za organ. No a kvôli takýmto vylepšeniam sme s nimi pred asi dvoma rokmi znova uvažovali, aké ďalšie zmeny by sa dali urobiť. Keď si odmyslíme tú najjednoduchšiu vec – že vymeníme organistu :), tak navrhli, čo s tým, ako na to. Popozerali priestor, našli možnosti, ponuka je na svete. Teraz je rad na našich rozhodnutiach. Preložené do zvončekovej terminológie, pomohli by tri také zbierky, aké robíme na Vianoce v rámci Dobrej noviny. A že sme pri Dobrej novine štedrý, to vie už celé Slovensko...

Keď sme pri cenách a nových organoch, prečo nespomenúť, že v týchto mesiacoch sa po dlhých prípravách vyrába organ pre kláštor v Sampore. Kláštor, jeho atmosféra, prostredie je veľmi známe mnohým z nás, veď množstvo chlapcov zo Zákameného pomáhali stavať tento krásny monument. Teraz bude obohatený aj o krásny nový organ. Jeho cena je okolo tristotisíc eur. No a na dôvažok len tolko, že to vyhrala firma, ktorú som tu viackrát spomínal, organári zo Žiliny. Podľa ich vyjadrení ho momentálne v dielňach dávajú dohromady, niekedy na jeseň by mohol byť hotový.

Len pre úplnosť, v tomto období sa vyrába a inštaluje takisto nový organ v Bratislave, na Kalvárii. Tam robia už dva roky veľké prestavby, k tomu aj organ v hodnote dvakrát väčšej, ako v Sampore. Ten by mal ale slúžiť aj ako koncertný nástroj, pretože organový zvuk potrebuje mať aj svoj adekvátny priestor. A to sú po stáročia hlavne kostoly a katedrály.

No a keď sa prenesieme naspäť do nášho rodiska, treba nám s úctou spomenúť ďalší kostol sv. Jozefa, kde máme takisto inštalovaný organ, ale elektronický. Bol kupovaný ako také dočasné riešenie. A zatiaľ v rámci možností slúži. Má svoje prednosti, určitú kvalitu, ale predsa za tých 25 rokov už máme svoje skúsenosti. Ale to by bolo

na ďalší samostatný článok. Dobré, že ide, ako ide. Málokde majú ľudia takú možnosť, že môžeme v dvoch kostoloch porovnávať zvuk píšťalového a elektronického organa. Počúvam aj od iných, že tá elektronika sa na ten klasický nechytá. Ale to nie je zavrhaním elektroniky ale niečo je vhodné tam, niečo je vhodné inde. No a organ naozaj reprezentuje celú farnosť, celé spoločenstvo na dlhé roky.

Myslím, že po čase sa aj kostol sv. Jozefa stáva veľkou dominantou. Nielen pre dobrý prístup, dobré parkovanie, ale čím ďalej je to viac a viac premodnené miesto. Zažíva takisto veľkú návštevnosť, je rovnako prítiažlivý, ako aj farský kostol, konajú sa tam slávnosti prvého svätého prijímania, birmovky, chodí tam dokonca aj veľa ľudí z iných farností. Starajú sa oň, tak ako aj o farský kostol obetaví ľudia, k tomu máme obetavých duchovných pastierov. To všetko mu dodáva dôstojnosť a úctu. Myslím, že si môžeme byť istí, že v budúcnosti budú ľudia spomínať s hrdosťou na generáciu, ktorá okolo roku 2000 postavila kostol sv. Jozefa. Tak ako môžeme obdivovať ľudí, ktorí pred sto rokmi postavili farský kostol Nanebovzatia Panny Márie...

A tu je možno vhodné spomenúť... čo keby sme prostredie nového kostola pozdvihli tým, že by tam bol klasický, píšťalový organ...

Je to príležitosť, ako na dlhé roky obohatiť atmosféru v tomto priestore, ako pomôcť vytvoriť niečo, čo pomáha hlbšie prežívať duchovný život, formuje kultúru, zvelaďuje cit pre umenie. Narážam aj na to, že v našej dedine je veľa talentovaných ľudí s citom pre hudbu či obdarovaných pekným hlasom. Niektorí hrajú na husle, iní na harmonikách, na heligónkach, na klávesových nástrojoch, na gitare, spievajú a pod.

O budúcnosť peknej, dobrej hudby možno bude postarané. Mnohí študujú nielen na ZUŠ-ke, ale pokračujú ďalej. A vedia obdarovať svojim umením ostatných na všelijakých akciách a aj v chrámovom priestore. Nuž nech nás to povzbudí ku spolupráci a podpore každej dobrej veci...

Jaroslav Žatkuliak

Organistka **Agáta Sivčáková:** **„Hrať, spievať a dirigovať je zmysel môjho života.“**

Organista-organistka je chrámový hudobník, ktorého prvoradou úlohou je sprevádzať spoločný spev veriacich hrou na organ. Cieľom nie je prekričať celý kostol, ale vtiahnuť ľudí do liturgie. Organista musí poznať liturgický rok, ku konkrétnemu sviatku vedieť pripraviť vhodnú pieseň alebo spev, lebo keď sa dopletie on, dopletie všetkých. Je dôležité nájsť kompromis, čo sa páči jemu, ľuďom, čo je vhodné, čo ľudia poznajú, pretože hudba má znásobiť úžitok zo slávenia omše.

S hudbou som žila už od detstva, najmä doma a v kostole. Prežívala som ju s mojím ockom, ktorý hráva v tunajšom kostole a kedysi založil a viedol detský spevácky zbor Stella Maris. Sme 7 súrodenci a každý hrá na nejaký hudobný nástroj. Bola to hlavne myšlienka našej maminky, aby sme všetci mali základné hudobné vzdelanie. Keď sme boli malí, sedávali sme pri ockovi za organom, čakajúc na príležitosť stlačiť nejaký tón.

S hudbou som žila celé detstvo a stále som si pospevovala. Prvýkrát som spievala žalmy, keď som mala 7 rokov. Už vtedy som navštevovala SZUŠ v Zákamennom, kde som sa venovala spevu a hre na klavír, no skutočná vášeň pre organ sa zrodila doma, kde ma ocko učil harmonizovať piesne do kostola. Podobne ako on, keď mal

desať rokov, začal hrať v kostole s pomocou vdp. Ondreja Sulu, ktorý ho voviedol a zasvätil do tajomstiev hudby a sprevádzania liturgie hrou na organ, tak aj moje prvé kroky s hrou

na organ začali v desiatich rokoch s pomocou môjho ocka. Neskôr ma prihlásil na ZUŠ do Námestova – tu sa vyučuje organ. Začala ma učiť pani učiteľka Julka Habovštiaková, s ktorou mám doteraz priateľský vzťah a vzájomne si pomáhame.

Umelecká škola Ignáca Kolčáka každý rok organizuje celoslovenskú súťaž mladých organistov, ktorej som sa zúčastnila ako 13-ročná a vyhrala som 1. miesto. O rok na to na prehliadke mladých talentov Gorazdove dni vo Zvolene a Sielnici som si odniesla laureátske ocenenie.

Na prehliadkach a súťažiach si ma všimli pedagógovia z konzervatórií v Žiline a v Banskej Bystrici. Rozhodla som sa študovať v Banskej Bystrici, kde som minulý rok úspešne zmaturovala pod pedagogickým vedením Mgr. art. Petra Sochuláka. Počas štúdiá na konzervatóriu som sa zúčastnila Súťaže konzervatórií, kde som sa umiestnila na 3. mieste.

Absolvovala som veľa organových interpretačných kurzov s našimi slovenskými organistami pôsobiacimi v zahraničí: Monikou Melcovou, Bernadettou Šušnavskou, Pavlom Valáškom a inými.

Popri štúdiu organa a klavíra som študovala spev a dirigovanie. Dirigovanie ma nadchlo, preto by som ho chcela študovať a viac sa mu venovať. Tieto Vianoce som dirigovala benefičný vianočný koncert v Banskej Bystrici. Všeobecne ma baví práca s hudobníkmi, spevákmi, nacvičovanie zborových piesní a podobne.

V Banskej Bystrici som chodievala hrať do Farského kostola Nanebovzatia Panny Márie a do Katedrály sv. Františka Xaverského, odkiaľ bývajú živé prenosy do rádia Lumen. Tu ma oslovil vdp. Pavol Jurčaga, ktorého zaujal môj spev a preto mi ponúkol možnosť nahráť litánie. Nahráli sme Loretánske litánie a Litánie k Božskému srdcu, ktoré sa púšťajú v rádiu.

Nadalej spolupracujeme a pripravujeme ďalšie nahrávky.

Momentálne študujem pedagogickú nadstavbu 5., 6.ročník na Cirkevnom Konzervatóriu v Bratislave pod pedagogickým vedením Mgr. art. Mariety Puhovichevej, ArtD. Pripravujem sa na vysoké školy do zahraničia – Nemecko alebo Rakúsko. Hudobné vzdelanie v zahraničí otvorí človeku nové obzory, naučí sa viac a získa množstvo kontaktov.

Som vďačná mojim rodičom, že ma celé tie roky podporovali a podporujú.

Hoci je cesta s hudbou časovo náročná, vždy zažívam obrovský pocit

uspokojenia po nacvičení diela. Hudba nie je len zvuk, je to jazyk, ktorý prelieta srdcia a vytvára spojenie medzi umelcom a poslucháčmi. Moje srdce a duša sú oddané hudbe a chcem pokračovať v šľapajách môjho ocka. Veľmi si cením prejavy vďaky a uznania od ľudí za môj spev a hru, ktorou som ich potešila, pretože práve to mi dodáva energiu a ukazuje mi, že to, čo robím, je správne a má to zmysel. Z prejavov vďaky a uznania mám pocit, že mnohým ľuďom dokážem naplniť srdcia pokojom a rozveseliť ich.

V živote treba veľa ďakovať a vážiť si všetky pekné chvíle. Ja svojou hudbou a spevom vždy ďakujem Bohu za svoj talent, ktorým ma obdaril.

Agáta Sivčáková

Vďačnosť

Vďačnosť je v dnešnej modernej dobe často prehlíadaná. V čase, keď sme neustále poháňaní smerom k novým cieľom a úspechom, zabúdame na to, čo máme a kto nám pomáhal dosiahnuť naše sny. Alebo si myslíme, že sme všetko dosiahli sami? Nemýľme sa, za každým osobným aj spoločenským úspechom v živote je množstvo ľudí. Blízkyh aj vzdialených, nepoznaných. Sme prepojení bez toho, aby sme si to uvedomovali.

Vďaka technologickému pokroku a rýchlemu tempu života sa málo

zastavujeme, žasneme a prejavujeme vďačnosť. Berieme všetko ako samozrejmosť. Ona v nás ničí úctu a pokoru pred ľuďmi a prírodou, často vytvára klamlivý obraz o nás samých.

No práve teraz, keď je svet neistý a turbulentný, je dôležité si uvedomiť hodnotu vďačnosti. Je našou povinnosťou uctiť tých, ktorí nám poskytli pomoc, podporu a lásku. Rodina, priatelia, známi, susedia, kolegovia, spolužiaci, či farníci.

Vďačnosť nám dáva silu a pokoru, rešpekt a vzájomnú úctu. Otvára dvere k väčšej spolupráci a porozumeniu medzi nami. Je to ako nádherný kruh, ktorý sa rozširuje, keď prejavujeme vďačnosť a dostávame ju od

ostatných. Naša snaha potom rýchlo expanduje.

Prejavujeme si vďaka častejšie. Aj malé gesto lásky, pozornosti a úcty môže mať veľký vplyv na niekoho iného. Takým jednoduchým činom sa stávame súčasťou väčšieho celku, ktorý je prepojený láskou a preto môžeme byť v živote skutočne šťastní. Nezabúdajme preto na to, že vďačnosť tu má svoje nezastupiteľné miesto a je základným kameňom, na ktorom stojí naša pluralitná spoločnosť.

Milí Zákamenčania, dakujem vám, že som medzi vami šťastný a súčasťou celku, ktorý neustále rastie.

Cyril Hamrák, farár

Čo povedať mojej rodine?

Vžívam sa do pozície otca alebo matky, keď majú povedať niečo svojej rodine. Nie je to jednoduché. Ja som túto úlohu tiež dostal, že mám povedať niečo mojej zákamenskej rodine. Môže to byť aj dobré, ale niekedy to môže byť aj zlé.

Minulý týždeň som dával rozhovor do školského časopisu a dostal som otázku. Ako by som ohodnotil svojich farníkov (akou známku). Pre dospelákov som dal známku dvojku a pre decká som dal známku, slabšiu jednotku.

Možno si povieť, prečo dospelákom som dal horšiu známku? Často-krát počúvam: ach tá mládež, čo len z nich bude, ako len škaredo rozprávajú a podobné veci. Ja sa tak niekedy pýtam, kde sa naučili takto rozprávať. Možno si teraz povieť, že si robím očko u deciek, ale nie je to tak. Áno, viem, že aj oni častokrát sú príčinou. Pýtal som sa to hlavne po jednom zážitku s bývalými birmovancami. Dovoľte mi to tu povedať: bol som na pizzi s jednou partiou bývalých birmovancov. Už pred podnikom sa rozčulovali, lebo dostali známky z písomky a u niektorých to nedopadlo dobre, povedal by som katastrofálne. No lenže keďže som tam bol ja s nimi, tak sa asi ešte merkovali. Však pred kaplánom nebudú predsa nadávať. Tak sme išli hore na pizzu a jeden z nich mi ukázal komunikáciu, čo si píšú spolužiaci medzi

sebou. No nebolo to nič pekné, teda veľmi mrzko sa vyjadrovali na tú pani učiteľku. Tak bolo mi to dosť ľúto, že takto hovoria bývalí birmovanci, ale tak na druhej strane nie som naivný a viem, že... Tak som sa opýtal jedného z nich, že či môžem odpísať z jeho telefónu. Povedal, že áno. Tak som najprv tak písal, aby ma nespoznali. Ale potom sa to stupňovalo samozrejme tie nadávky, tak som im napísal, že prečo vlastne tak nadávajú a podpísal som sa kaplán. Najprv samozrejme hahaha sranda. Ale keď som napísal. Je mi ľúto, že bývalí birmovanci takto hovoria, tak potom tomu už verili. Len vtedy ste mali vidieť, čo sa začalo. Niektorí sa zahanbili a prestali a niektorí začali sa samozrejme brániť, čo je normálne. Ale prišlo mi to choré, keď sa začali brániť tým, že začali obviňovať toho, čo mi dal ten telefón... A dokonca niektorí si to chceli s ním vybaviť ručne stručne na druhý deň v škole. Však prečo nie? Ved' to je také normálne v dnešnej dobe. Chcem sa aj touto cestou poďakovať jednému chalanovi, ktorý zastal dotyčného a povedal: "neriešte to, už to nechajte tak." Ďakujem ti, Tomáš. Možno by sme si povedali, bežná scéna zo života. Ale skúsme sa opýtať. To musíme až takto vyjadriť svoju nespokojnosť, že začnem hrešiť? To, že som nahnevaný, môžem vyjadriť aj bez kliatia. A tu je podstata možno toho všetkého, že sa tak pýtam, odkiaľ to tie decká majú tie

nadávky? Kto ich to naučil? atď. Keď sme slávilí tohto roku Vianoce, konkrétne Svätej rodiny, poslal nám pastiersky list náš diecézny biskup. A v ňom sa písalo: „Neboja sa vaše deti, keď ku vám niekto príde domov?“ Vtedy som sa tak pýtal, ako to ten biskup myslí, ved' prečo by sa mali báť? A odpoveď prišla onedlho. Príde ku mne sused, ktorému som zobral kus zeme alebo naopak on mne. Aká je moja reakcia na suseda? Poviete, však sa bránim: áno to je v poriadku, ale tak sa bránim, že si začneme nadávať a ešte neviem, čo všetko vykrikovať? Deti to počujú a veľmi dobre počujú. Áno, samozrejme, aj tu treba povedať, že mnoho sa naučia od kamarátov. Ale tých kamarátov to kto naučil? A takto si to môžeme pohadzovať donekonečna. A preto chcem vás pekne poprosiť, moja zákamenská rodina, skúsme sa pozrieť každý do svojho vnútra a začať od seba. Samozrejme aj ja. Keď som sa bavil o tomto na stretku rodín, tak jeden pán povedal: „Ja sa nebojím na to upozorniť aj dve hlavy odo mňa vyššieho. Lebo je to normálna slušnosť, keď rozprávam bez nadávok, kliatia.“ Myslím, že by sme to mohli skúsiť, že začneme každý od seba a prestaneme nadávať, kliat. Aj ja viem, že aj pre takúto maličkosť bude naše prostredie v našej zákamenskej rodine o niečo lepšie. Prajem vám pozhnané veľkonočné sviatky a chcem vám povedať, že aj keď som vám dospelákom dal horšiu známku, ale napriek tomu mám vás veľmi rád.

vdp. Andrej Adamčák

Rodinný batôžkový ples

Po 1,5 ročnej prestávke (najmladší člen už podrástol), sme sa ako maminy opäť odhodlali pripraviť Rodinný batôžkový ples.

Keďže ešte stále máme aj malé deti, povedali sme si, že to máme pre koho robiť a dali sme sa do prípravy. Túžime spájať naše rodiny, pri takýchto radostných stretnutiach. Sme si vedomé, že to všetko stojí čas a námahu, no vždy to prinesie aj dobrý pocit a radosť vidieť toľko radostných ľudí spolu. Áno, táto akcia spája rodičov, mladšie ale i tie staršie deti. Vnímame, že už máme deti, ktoré vedia pripraviť niečo pre tie mladšie a treba to správne využiť. Je to také poslanie učiť deti slúžiť tým druhým. Stretli sme sa, dali dokopy nápady a rozdelili si úlohy. Veľmi dobre sa nám spolupracuje, každá už vie po toľkých rokoch, čo vie a má robiť a sme vďačné, že môžeme do toho pomaličky „zaväcovať“ aj mladších. Do prípravy sme zapojili aj niektoré naše staršie deti: niektorí pomáhali pri výzdobe, iní pri obsluhu, tvorivých dielňach, či pri predvádzaní erko tancov. Tento rok sa nás na plese stretlo 53 rodín, tešíme sa, že k už tradičným rodinkám pribudlo viacero nových rodín.

Tentokrát sme sa nechali inšpirovať pesničkou od Mira Jaroša HLADÁME na Zemi, hľadáme Vás.... Skúsme to ja a ty, spolu byť v objatí, spravme si lepší svet, veď patrí nám.... Nech je nás priateľov pod slnkom viac (tak znie refrén v piesni). Povzbudili sme na úvod všetkých, že naozaj záleží na každom z nás, aby sa pričínili o to, aby bol tento svet lepší. Mladšie deti si na túto pesničku pod vedením našich choreografiiek pripravili scénu, na ktorej vystihli myšlienku: všímať si druhých, pomáhať si a rozdávať radosť. A naozaj radosť

a zábava sa niesli celým spoločným časom. DJ. Andrej nás skvele roztancoval a zabával. Staršie deti si pripravili tvorivé dielne, pri ktorých si deti mohli vyrobiť krásne veci: od čeleniek, lodiek, somárikov a sandáliek s myšlienkou, zvieratiek a iných krásnych vecí. Naša fotografka Monika nám opäť zachytila krásne momentky a pre každú rodinku urobila spoločnú fotku na pamiatku. Vďaka ochotnej službe p. Aničky a firme Grandphone si ju každá rodinka aj odniesla v rámičku domov na pamiatku. Okrem toho si každá rodinka s menovkou odniesla domov aj rôzne semiačka, ktoré si môžu spolu zasadiť a vypestovať si tak niečo pre svoju rodinu a zároveň zveladiť tento svet. Spoločne sme si vytvorili „svetelnú šou“. Bolo vidieť, že nielen deti, ale aj dospelí si tento čas užili, zabavili sa a odreagovali od svojich každodenných starostí. A to je aj myšlienka organizovania tohto plesu.

Každý deň má dosť svojich starostí. A nám záleží na rodine a vieme spolu tráviť aj spoločný radostný čas.

Ďakujem všetkým, ktorí akokoľvek pomohli vytvoriť toto úžasné Božie dielo. A teším sa, keď sa budeme môcť takto spolu stretávať aj pri iných akciách.

Jana Sumihorová

Ružencová Panna Mária

Dňa 7. októbra 2023 na sviatok ružencovej Panny Márie nám náš duchovný otec Cyril Hamrák posvätil mariánsku zástavu Ružencovej Panny Márie.

Obrázok Kráľovnej svätého ruženca

Na úvod nás povzbudil, aby bola takým majákom našej farnosti, ktorá nás bude sprevádzať na mariánskych slávnostiach, ale hlavne pri odprevádzaní tých duší na večnosť, ktoré si uctievali Pannu Máriu modlitbou sv. ruženca a ktorí sa modlia v ružencovom bratstve – ruži.

Sviatok P. Márie Ružencovej bol

ustanovený na počesť Blahoslavennej Panny Márie ako poďakovanie za víťazstvo podstatne slabšej kresťanskej flotily v námornej bitke pri Lepante 7. októbra 1571, kedy spojené loďstvo katolíckej Svätej ligy odvrátilo hrozbu tureckého vylodenia a expanzie na pobreží Talianska.

Krátko predtým, ako sa nepriateľské flotily stretli vo vodách Patrasovho zálivu, pomodlili sa všetci katolícki vojaci ruženec. Pred bojom sa každý katolícky vojak vyspovedal a vtedajší pápež sv. Pius V. sa modlil v bazilike Santa Mária Maggiore podľa vzoru Mojžiša za víťazstvo katolíckych vojsk. Pápež Pius V. potvrdil, že kresťania zvíťazili na príhovor Panny Márie a ustanovil v deň bitky jej nový sviatok. Ruženec sa stal hlavným symbolom tohto sviatku.

Centrom modlitby sv. ruženca je Ježiš. Pri modlitbe celého sv. ruženca 20 desiatkov máme pred očami celý život Pána Ježiša.

Mária nás privádza k Ježišovi, k jej potomstvu, ktorý vyslobodí ľudí z hriechu a zabezpečí večný život.

Aj naši predkovia mali vo veľkej úcte Pannu Máriu a vždy sa k nej utie-

Obrázok najsvätejšieho srdca Ježišovo

kali vo svojich potrebách modlitbou sv. ruženca.

Ona ochránila našu malú krajinu pred veľkým zničením vojnou, morom.

Nebojme sa, zachovajme si úctu k Panne Márii, dôverujme, že Ona aj nás ochráni. Nebojme sa aj navonok vyznať svoju vieru, ktorá už v mnohých krajinách upadá.

Na záver nás povzbudil, keď uvidíme túto zástavu na cintoríne, aby sme mali pokoj v srdci, lebo duša zosnulého je v dobrých rukách. Panna Mária má kľúče aj od brány neba.

Členovia ruže, ale aj ostatní veriaci sa lúčia so zosnulým na cintoríne piesňou:

Za ženou:

Ružencové braterstvo dostáva dnes posolstvo, by odprevadilo dušu zo stredu svojho.

Prosiť máme Matičku za zomrelú sestričku, aby Boh do neba prijal tú jej dušičku.

Šťastný, kto je v ruženci, krásnom Márie venci, toho Ježiš i Mária nosia na srdci.

Šťastná naša zosnulá, Matička ju objíma, a pre zásluhy ruženca vinu z nej sníma.

Keď rad príde i na nás skončiť zemskej púte čas, vtedy Matka Ružencová, oroduj za nás.

Ježišu, ty sudca náš, Ty naše slabosti znáš, odpusť viny sestre milej, Pane, vyslyš nás.

Za mužom:

Ružencové braterstvo dostáva dnes posolstvo, by odprevadilo dušu zo stredu svojho.

Matička Božia, my Ťa prosíme tu za brata, nech duša jeho do neba bude prijatá.

Šťastný, kto je v ruženci, krásnom Márie venci, toho Ježiš i Mária nosia na srdci.

Preputoval šťastlive cez údolie plačlivé, bo žil v službe ružencovej do smrti chvíle.

Keď rad príde i na nás skončiť zemskej púte čas, vtedy Matka Ružencová, oroduj za nás.

Ježišu, Ty sudca náš, Ty naše slabosti znáš, odpusť viny bratu nášmu, Pane, vyslyš nás.

Úspechy a aktivity prijímateľov Centra sociálnych služieb Zákamenné

V Centre sociálnych služieb Zákamenné sa dňa 9. 11. 2023 konala akcia „Šport nás spája“ (viď tiež s. 25 – 26)

V roku 2023 sa konal už VI. ročník tejto akcie, na ktorej pani riaditeľka JUDr. PhDr. Adriana Adamicová privítala pána starostu Petra Klimčíka, pani predsedníčku Žilinského samosprávneho kraja Eriku Jurinovou a ostatných pozvaných hostí. Futbal si zahrlo spolu 12 tímov a 1. miesto si odniesli naši prijímatelia z Centra sociálnych služieb Zákamenné. Nové zážitky pomohli všetkým načerpať novú energiu.

Naša Obecná knižnica v Zákamennom je pre mnohých z nás prístav vedomostí, priestor na objavovanie a miesto relaxu, ale pre prijímateľov sociálnych služieb je to oveľa viac. Celý rok sa tu stretávali a prežívali úžasné zážitky a vychutnávali si svoju obľúbenú kávu.

Dňa 26. októbra 2023 Základná škola s materskou školou Jána Vojtaššáka organizovala šachový turnaj, z ktorého si naši prijímatelia odniesli krásne 1. a 2. miesto. Pre mnohých z nich je každá partia šachu príležitosťou na prekonanie vlastných hraníc a dosiahnutie úspechu.

Dňa 17. 12. 2023 organizovala ZŠ s MŠ J. Vojtaššáka Zákamenné Vianočnú akadémiu Vráť trochu lásky medzi nás. Jej súčasťou boli počas celého večera aj naši prijímatelia

sociálnych služieb Zákamenné, ktorí spolu so žiakmi vytvorili toto predstavenie. Obrovské ĎAKUJEME patrí pani učiteľke Mgr. Zuzane Demkovej za skvelý nápad a trpezlivosť.

Pre prijímateľov sociálnych služieb je práca v záhrade omnoho viac, než len jednoduchá úloha. Je to príležitosť na prepojenie sa s prírodou, objavovanie vlastných zručností a schopností, ako aj budovanie spoločenstva a vzťahov. Ich práca v záhrade je príbehom lásky k prírode a odhodlania k osobnému rastu a rozvoju.

11. február je venovaný spomienke na Preblahoslavenú Pannu Máriu Lurdskú. Pri tejto príležitosti sa v našom zariadení v Zákamennom konala odpustová slávnosť, pri ktorej udelil náš pán farár Cyril Hamrák našim prijímateľom sviatosť pomazania chorých. Prijatie sviatosti pomazania chorých je pre prijímateľov sociálnych služieb dôležitým duchovným zážitkom, ktorý prináša silu, útechu a nádej v čase ich choroby a zraniteľnosti. Je to symbol Božej prítomnosti a liečivej lásky, ktorý im poskytuje podporu a posilňuje ich vo vnútornej sile a viere.

V spolupráci s Centrom sociálnych služieb Sloven – Slavnica v trenčian-

skom kraji sme si pripravili vianočné prekvapenie pre našich dvoch prijímateľov, ktorí sa spolu stretli po dlhých 42 rokoch.

Všetko sa to odohralo v Centre sociálnych služieb Sloven, ktoré organizovalo predvianočné podujatie pod názvom Deň s rodinou.

Jeden z našich prijímateľov má v tomto zariadení umiestnenú svoju sestru, ktorú stretol práve na tomto podujatí. Nechýbala ani ich druhá sestra, ktorá za nimi pricestovala z Čakajoviec, aby sa s nimi mohla konečne osobne stretnúť. Stretnutie prinieslo veľa emócií, radosti a šťastia.

A ako sa nám podarilo vyčariť radosť súrodencom? Za týmto príbehom hľadania so šťastným koncom je obetavá spolupráca zariadení sociálnych služieb, kde sa i týmto prístupom ukázalo, že práca v sociálnych službách nie je len odborná, ale je naplnená láskou.

Napriek všetkým ťažkostiam, ktoré zažili, je láska a prijatie cenným darom, ktorý im dodáva silu a nádej do budúcnosti. Toto stretnutie je dôkazom, že rodinné väzby sú trvalé a silné, aj napriek všetkým prekážkam, ktoré môžu nastávať v živote.

Tieto úspechy a aktivity nám pripomínajú dôležitosť podpory a povzbudzovania v našom okolí. Spoločne môžeme vytvoriť prostredie, kde každý jednotlivec má príležitosť rásť, rozvíjať sa a dosahovať svoje ciele. Nechajme sa inšpirovať ich odvahou a vytrvalosťou a spoločne budujme lepšiu a súdržnejšiu komunitu v našej obci.

Na ôsmom zasadnutí OZ dňa 27. 10. 2023 bolo prítomných osem poslancov OZ. V programe bolo najmä schválenie Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce, VZN, ktorým sa zrušuje VZN č. 12/2021 o financovaní škôl a školských zariadení a nakladanie s majetkom obce. Starosta oboznámil poslancov s prílohami Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce, zmena nastala v sadzobníku za krátkodobý nájom majetku obce v nájme Polyfunkčného domu kultúry na kar v sume 150 €, vylúčila sa položka prenájmu kultúrneho domu za účelom usporiadania diskotéky, nakoľko sa na takýto účel už dlhodobo neprenajímajú, predajné akcie boli navýšené na sumu 100 €, na športové a voľnočasové účely 10 €/hodinu a tiež sa doplnila suma na prenájom altánku na Vyšnom konci v sezóne apríl – október v sume 10 €.

Hlasovaním schválili v súlade s ustanovením § 11 odsek 4 písm. a) zákona SNR č. 396/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, v súlade s ustanoveniami zák. SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obci v platnom znení, v súlade s ustanovením § 3 odsek 1 zák. č. 18/1996 Z. z. o cenách v platnom znení aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce ako ich prílohy: príloha č. 1 Sadzobník úhrad za krátkodobý nájom majetku obce Zákamenné, príloha č. 2 Sadzobník minimálnych úhrad za dlhodobý nájom majetku obce Zákamenné, príloha č. 3 Sadzobník úhrad za nájom priestorov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Zákamenné. Sadzobníky sú zverejnené aj na internetovej stránke obce.

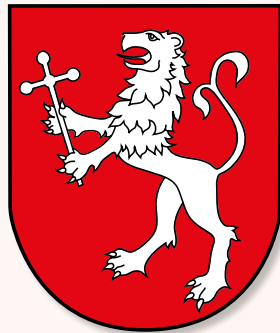
Bola posúdená aj žiadosť Oravského kultúrneho strediska o dotáciu na projekt „Gorale, gorale, co po vas zostaše“. Projektom sa vytvorí CD o goralskej kultúre, ktoré budú potom obci poskytnuté aj ako darček. Poslanci hlasovaním schválili poskytnutie dotácie na projekt „Gorale, gorale, co po vas zostaše“ venovaného tradičnej kultúre goralských obcí na Orave pre Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne vo výške 500 €.

Taktiež bola podporená žiadosť pani Buknovej o finančnú výpomoc. Žiadateľku navštívili, urobili prieskum najvhodnejšej pomoci a poslanci hlasovaním schválili jednorazovú finančnú výpomoc

na účely nákupu palivového dreva pre pani Buknovú vo výške 600 € z dôvodu ťažkej životnej situácie.

V rámci nakladania s majetkom obce boli spôsobom hodného osobitného zreteľa odsúhlasené prevody pozemkov, a to zámer na odpredaj pozemku k.ú. Zákamenné pri rodinnom dome, C-KN parcely č. 1659/2 zast. pl. o vým. 32 m² žiadateľovi p. Justínovi Poltákovi za cenu určenú znaleckým posudkom, nakoľko tvorí prístupovú cestu k jeho domu.

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Poslanci ďalej schválili zámer na odpredaj časti pozemku z E-KN parcely č. 5889/101 žiadateľom Michal a Gabriela Večerokovi po vypracovaní geom. plánu a za cenu určenú na základe znaleckého posudku. Prípado osobitného zreteľa sa odôvodňuje tým, že pozemok je príľahlý k pozemku žiadateľa, tvorí prístupovú komunikáciu k ich rodinnému domu, je súčasťou dvora a obec tento pozemok nevyužije na iný verejnoprospešný zámer.

Bol schválený aj zámer na zámenu pozemkov pod prístupovú cestu na Ulici pod Kýčerou s pani Sitárikovou a výkup pozemku pod prístupovú cestu v lokalite Oravice v už zrealizovaných JPÚ od manželov Šustekových, CKN parc. č. 6617 o výmere 39 m² zast. plocha a nádvorie za cenu 10 €/m².

Starosta následne informoval o prebiehajúcich aktivitách v obci – stavebné práce na rozšírení zberného dvora boli ukončené, bol už dovezený aj traktor a nakladač, kontajnery budú ešte dodané, ale prevádzka je už otvorená. Prístavba a nadstavba materskej školy je v štádiu

príprav kolaudácie, prebehne preberanie stavby, triedy začnú fungovať v nových priestoroch. Obec plánuje zapojiť sa aj do výzvy obnovy hasičskej stanice, novej budovy materskej školy a projekt prístavby základnej školy a vybudovanie vodovodu, kanalizácie, najmä v lokalite Oravice.

Deviate a posledné zasadnutie OZ v roku 2023 dňa 15. 12. malo bohatý program, prítomných bolo deväť poslancov OZ a okrem schvaľovania viacerých VZN obce

prerokovalo aj pridelenie dotácií z rozpočtu obce, rokovalo aj o návrhu rozpočtu na roky 2024-2026 a nakladaní s majetkom obce.

Z dôvodov zmien legislatívy vo viacerých zákonoch, ktoré bolo potrebné upraviť aj v nariadeniach obce a z dôvodov zmien niektorých poplatkov za služby poskytované obcou poslanci hlasovaním schválili VZN č. 5/2023, ktorým sa zrušuje VZN č. 3/2010 o ochrane ovzdušia a o poplatku za znečistenie ovzdušia malými zdrojmi znečistenia, VZN č. 6/2023 o úhradách za sociálne služby poskytované obcou Zákamenné, VZN č. 7/2023 o podrobnostiach o elektronickej komunikácii a o poskytovaní elektronických služieb obcou Zákamenné, VZN č. 8/2023 o miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad na území obce Zákamenné, VZN č. 9/2023 o nakladaní s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom na území obce Zákamenné, VZN č. 10/2023 o dani z nehnuteľností na území obce Zákamenné a schválili aj prepracovaný rokovací poriadok Obecného zastupiteľstva obce Zákamenné.

Poslanci prerokovali aj jednotlivé žiadosti o dotácie, hlasovaním schválili pridelenie týchto dotácií: ● pre súrodencov biatlonistov Benjamína a Sebastiána Belicajových v sume 3 500 €, ● pre TJ Tatran Zákamenné pre jednotlivé kluby v celkovej sume 56 700 €, ● pre LH Kamenčan – Rezbárske sympóziu v sume 4 500 €, ● pre LH Kamenčan – Pieseň predkov v sume 1 000 €, ● pre Jednotu dôchodcov v sume 3 000 €, ● pre Hnutie kresťanských spoločenstiev eRKO v sume 1 000 €, ● pre Zväz zdravotne postihnutých Zákamenné v sume 1 000 €, ● pre OZ Športový klub DÚHA v sume 3 000 €

Poslanci schválili programový rozpočet obce Zákamenné na rok 2024 a návrh výhľadového rozpočtu obce Zákamenné na roky 2025-2026 vzali na vedomie. Bol zverejnený aj na úradnej tabuli obce.

Po doložení geometrických plánov a znaleckých posudkov boli schválené odpredaje a zámeny pozemkov pre žiadateľov p. Poltáka, p. Peňáka, p. Sitárikovej a p. Majchrákovkej, pričom zámeny boli odsúhlasené na minulých zasadnutiach OZ.

Po vzájomnej dohode s vlastníkmi bol tiež schválený výkup pozemkov pri vľeku, ktoré plánuje obec využiť na výstavbu centra a parkoviska, a to EKN parc. č. 1108 orná pôda o vým. 685 m², EKN parc. č. 1106/1 orná pôda o vým. 230 m² v 1/1, EKN parc. č. 1098/1 orná pôda o vým. 21 m² v 1/1, EKN parcely č. 1098/2 orná pôda o vým. 16 m² v 1/1, EKN parc. č. 1102/101 orná pôda o vým. 4 m² v 1/1, EKN parcely č. 1102/103 orná pôda o vým. 65 m² v 1/1 v cene 40 €/m².

Starosta uviedol, že prebehla kolaudácia prístavby a nadstavby MŠ, poďakoval poslancom za pomoc pri realizácii tohto projektu, najmä schválením financií na neočakávané výdavky, za všetkým je kus práce, obec dostala od kontrolného orgánu pochvalu za splnenie všetkých bezpečnostných požiadaviek. Prístavba rozšírila MŠ na 6 tried, sú tam 4 spálne, nová jedáleň.

Poďakoval za ústretovosť pri schválení financií na dobetónovanie plochy na zbernom dvore, spĺňa to svoj účel, v čase dažďa tam už nestojí voda, steká do žlabu, kontrola odsúhlasila aj túto stavbu.

V rámci obnovy rozhlasu uviedol, že síce je už namontovaný, ale doladovanie rozhlasu a zaškolenie bude na jar v novom roku .

Upovedomil tiež o možnosti získania financií z EÚ na nové zdravotné stredisko, nakoľko sme spádová obec. Prestávaním z terajších priestorov by sa vyriešila možnosť rekonštrukcie budovy zdravotného strediska, o ktorej už viackrát poslanci hovorili na stretnutiach a ktorú si tiež žiadajú aj nájomníci. Poďakoval poslancom za spoluprácu pri realizácii ďalších projektov.

Možno si niektorí pamätáte teplo kachľovej pece, či sporáka z detstva. Gazdiná navarila, napiekla a zároveň popri tom ešte aj vykúrila celý priestor. Väčšina hornooravcov býva v rodinných domoch. Keďže na severe Slovenska trvá zima aj pol roka, potrebujú vyriešiť teplo v dome. Aktuálna ekonomická neistota a ceny za energie nútia ľudí prehodnocovať a posunúť sa viac k spotrebiteľskej sebestačnosti, prechádzať k nezávislým zdrojom tepla. Čo sa týka investícií do zelených technológií, ľudia zateplujú a zvažujú rôzne varianty vykurovania napríklad aj v podobe tepelného čerpadla a kachľovej pece, či stavaného šporáka alebo krbu.

KACHĽOVÉ PECE A ŠPORÁKY – znovuobjavené kúrenie

Kachliari z Oravy, Robert Kopilec a Branislav Bielek vysvetľujú – kachliarstvu sa venujeme od roku 2008. Učarovala nám krása ohňa a múdrosť našich predkov, ktorý dokázali stavať krásne a funkčné pece. Kachle pokladáme za najefektívnejší a najlepší spôsob získania energie z dreva. Zvlášť v dnešnej uponáhľanej a pretechnizovanej dobe chceme prinášať skutočné teplo domova. » **Kachľová pec** – pravé stavané kachle vám poskytnú dlhotrvajúce príjemné sálavé teplo a krásne dotvoria váš domov. Vyznačujú sa tým, že majú murované ohnisko a obsahujú veľké množstvo ťažkého akumuláčného materiálu, najmä šamotu a kachlíc. Horúce spaliny z ohniska sa dostávajú do komína cez systém kanálov (ťahov), čím sa účinne ohrieva akumuláčny materiál a následne vyžaruje teplo do okolia.

VÝHODY KACHLÍ

1. Príjemné a zdravé sálavé teplo

Kachle vydávajú väčšinu tepla sálaním (vyžarovaním), ktoré je veľmi podobné

slnečnému žiareniu. Sálaním sa ohrievajú hlavne predmety, teda aj ľudské telo, vzduch menej. Výsledkom je príjemný pocit tepla aj keď vzduch nie je nepríjemne horúci. Veľkou výhodou kachlí je, že pri ich prevádzke nedochádza k víreniu vzduchu a spalovaniu prachových častíc vo vzduchu, čo je vhodné najmä pre alergikov a ľudí s chorobami dýchacích ciest. Okrem toho kachle pri sálení uvoľňujú aktívne záporné ióny, ktoré po vdýchnutí zlepšujú oxylíčovanie krvi a uvoľňujú stres.

2. Rovnomerné rozloženie teplôt
Pri kúrení v kachliach sa predmety a vzduch v ich okolí rovno-

merne ohrievajú a nedochádza k veľkým rozdielom medzi teplotou vzduchu pri podlahe a pri povale tak, ako je to bežné napríklad pri teplovzdušných krboch.

3. Dlhý interval prikladania

V kachliach sa prikladá každých 8 až 24 hodín, pričom aj v obdobiach medzi kúreniami kachle stále vydávajú teplo. V praxi to znamená, že v kachliach kúrite iba 1 hodinu ráno a 1 hodinu večer, prípadne len 1 hodinu ráno a kachle dostatočne hrejú po celý deň.

4. Vysoká účinnosť

V správne navrhnutých a zhotovených kachliach sa dosahuje účinnosť spalovania minimálne 80%.

5. Nízka spotreba paliva

Vzhľadom na vysokú účinnosť a dlhý interval prikladania majú kachle pri správnej obsluhu a kvalite dreva najnižšiu spotrebu paliva na jednotku výkonu spomedzi spotrebičov na pevné palivo.

6. Dlhá životnosť

Kachle pri správnej prevádzke vydržia slúžiť niekoľko desiatok rokov.

Pokračovanie na s. 12

Kachľové pece a šporáky – znovuobjavené kúrenie

Dokončenie zo s. 11

7. Jedinečnosť

Či tradičný alebo moderný dizajn. Kachle sú zhotovené podľa individuálnych požiadaviek zákazníka a podľa priestorových možností a tepelných potrieb daného priestoru. Je možné si vybrať z mnohých tvarov a farieb kachlíc, viacerých druhov dvierok a spôsobov prevedenia. To umožňuje vytvoriť pre každého zákazníka skutočný originál.

Mladá rodina zo Zákamenného hovorí: „Do projektu novostavby sme zahrnuli kachľovú pec. Teraz už bývame a skúsenosť s kúrením hodnotíme pozitívne. Pec sa výborne naakumuluje a drží si teplotu 24 až 48 hodín..., to znamená, že žiadne teplo nejde hore komínom, ako sa hovorí ale všetko ostáva vo vnútri, všetko teplo sa využije. Na kúrenie stačí málo dreva a super to vydrží.“

Stavaný šporák vám umožní prípravu významných pokrmov a popri tom vám rýchlo dodá príjemné teplo a dobrú atmosféru. Je ozdobou vašej kuchyne.

Positíva stavaného šporáka

1. Spojenie viacerých funkcií

Aj keď je šporák prednostne určený k tepelnému spracovaniu potravín, zároveň dobre poslúži ako univerzálne vykurovacie či sušiacie teleso.

2. Príprava výborných jedál teplom z ohňa

Na šporáku sa dajú uvariť a upiecť jedlá, ktoré budú mať jedinečnú chuť vďaka vlastnostiam ohňa. Povestné sú

najmä koláče starých materí či kváskový chlieb upečený v trúbach klasických šporákov.

3. Rýchle teplo

Po zakúrení v šporáku sa veľmi rýchlo vyhreje veľká kovová varná plocha, ktorá je priamo nad plameňmi a ktorá následne vydáva teplo. Pomerne rýchlo sa zohreje aj pečiacia trúba, ktorá keď je otvorená, slúži ako teplovzdušný výmenník.

4. Dobrá akumulácia tepla

V plášti šporáka dochádza k akumulácii tepla, ktoré je vydávané ešte určitý čas po vyhasnutí v šporáku (obyčajne 3 až 8 hodín). Táto doba je závislá od konštrukcie šporáka – najlepšie akumulčné vlastnosti majú kachľové šporáky a šporáky postavené zo šamotových tehál.

5. Dlhá životnosť

Dobre zhotovený šporák pri správnej prevádzke vydrží viac ako 30 rokov.

6. Čistenie a komín

V porovnaní s teplovodným kotlom je čistenie v kachľových peciach naozaj minimálne. V kachľovej peci stačí popol z ohniska vybrať tak 1x za mesiac, pri šporáku 1x za týždeň, no popol v spaľinových cestách pece aj 1x za 5 rokov, pretože dimenzia priechodov je navrhnutá tak, aby časť usádzaného popola neprekážala prúdeniu spaľín v peci.

No najhlavnejší je komín. Pri ústrednom kúrení je väčšinou nízka teplota spaľín v komíne a usadzuje sa decht, pri kachľových peciach je teplota pomerne vyššia a žiaden decht sa preto neusádza, teda riziko požiaru je skoro žiadne. Naopak pri zadechtovanom komíne je stupeň vznietenia naozaj veľký a komín by sa mal čistiť viackrát za vykurovaciu sezónu. Sami sme svedkami množstva požiarov v rodinných domoch a zväčša je vinníkom práve zanesený komín.

Z našej praxe môžeme potvrdiť, že užívatelia kachľových pecí pri správnom spaľovaní výhradne suchého dreva ešte nezanesli komín tak, žeby mohlo vzniknúť nejaké riziko požiaru. Komín pri čistení obsahuje len popol, taký, aký je aj vo vnútri pece.

Rodina žijúca v Zákamennom opisuje svoju skúsenosť s využívaním stavaného šporáka v staršom zateplenom dome:

„V našej kuchyni používame šporák už niekoľko rokov denne od jesene do jari a je naozaj efektívny. Jedna bednička dreva vykúri kuchyňu na celý deň plus vedľajšiu izbu. Ešte ráno je šporák teplý. Toto kúrenie vytvára zdravú klímu v miestnosti: steny zostávajú suché a neplesnejú, prach sa nevíri, preto je vhodné pre moje deti, ktoré sú alergikmi. Popri kúrení si navarím či upečiem pre celú rodinu. Je to ekologické, zdravé, lacné a navyše ste úplne nezávislí od elektriny. Sme spokojní a určite odporúčame.“

Okrem kachľových šporákov, pecí, krbov je u zákazníkov obľúbená aj stavba záhradných pecí, obsahujúca gril, pizza pec, chlebovú pec, udiareň...

Za záver dodáme, že kachliarstvo patrí k najstarším remeslám, je za ním poctivá práca, vedomosti a zručnosti kachliara. Tešíme sa, že začína opäť nachádzať uplatnenie v našej dobe.

Až do Veľkej noci ťa pochováme a po pôste ťa zavoláme

Fašiangové obdobie bolo v minulosti počas dlhého zimného obdobia neodmysliteľnou súčasťou života na dedine. Fašiangovú tradíciu chceme udržiavať a pripomínať aj my.

K fašiangom patria voňavé šišky, pestré masky, trblietavé konfety a pochovanie basy.

Dňa 7. 2. 2024 sa JD Zákamenné stretla vo vyzdobenej sále kultúrneho domu na našej členskej schôdzi na ktorej sa nás stretlo cez 100 členov aj nečlenov JD. Po zhodnotení akcií za rok 2023 a plán na rok 2024 sme sa

zhodli, že budeme ochotní spolupracovať a pomáhať pri akciách OcÚ, ZŠ J. Vojtaššáka, farského úradu a naďalej sa starať o našu kalváriu.

Ďalej naša schôdza už pokračovala pri veselej hudbe, o ktorú sa vždy postará Janko Polták a muzikanti z Lomnej s J. Brišákom.

Za zvuku zvonov a piesne Dolores, Dolores naučia ťa v pekle móres, mohli hostia oceniť herecké výkony pohrebného sprievodu so smrťou, plačkami, miništrantami a hrobárom.

Hlavnú úlohu farára veľmi presvedčivo stvárnil náš člen Štefan Žatkuliak. Veriacim sa prihovril, pokarhal, všetkých posvätil a pokropil prútenou metličkou, každému sa ušlo.

Nezabudol pripomenúť, že pôst začína Popolcovou stredou, vyhlásil že svedá chlapov každý deň od 9.00 hod. (keď je otvorená krčma) a staré baby večer.

Kantor: Vilo Gonšor predniesol prosby od neprajníkov a starých dobrých zvykov.

Od somárskeho kašľu a všetkých, čo na robotu kašľú. Zachovaj nás, basa.

Fašiangovú atmosféru oživila smrťka, ktorá nám všetkým pripomenula, že hlavne v pôstnom období v priebehu štyridsať dní pôstu máme šancu na hľadanie toho, čo je v živote naozaj podstatné a dôležité.

**JSD Zákamenné,
Viktória Večerková**

Obsah a rozsah preverovania kontrolných skupín v oblasti ochrany pred požiarmi

Dobrovoľná požiarna ochrana Slovenskej republiky v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 37/2014 Z. Plní úlohy na úseku ochrany pred požiarmi.

Jedným z cieľov DPO SR je výchova a príprava obyvateľstva k ochrane pred požiarmi a nežiaducimi udalosťami.

Preventívnymi protipožiarnymi kontrolami sa preveruje dodržiavanie osobitných právnych predpisov. Súčasťou kontrol je tiež oboznámenie vlastníkov objektov s požiadavkami na ochranu pred požiarmi a poskytovanie odbornej pomoci podľa nasledujúcich bodov:

1. Strecha

- stav strešnej krytiny
- tesnosť strešného otvoru pri komínovom otvore
- stav komínového muriva
- závady na bleskozvode

2. Povalový priestor

- spôsob skladovania horľavých materiálov
- vizuálny stav elektroinštalácie
- omietnutie a stav komínového telesa
- vymetacie musia byť tesné, vyhotovené z nehorľavého materiálu pričom

pri vymetacích otvoroch nesmú byť žiadne horľavé materiály.

3. Komunikácie

- schodištia, chodba a východ z budovy musia byť vždy trvalo voľné
- stav osvetlenia v chodbách a schodištvových priestoroch (funkčnosť)
- stav elektroinštalácie

4. Pivnica – stav komínových dvierok

- spôsob uloženia rôznych horľavých materiálov

5. Kotelňa – skladovanie palív, pričom

- v malých kotelniach sa môže palivo skladovať priamo v kotelni na vyhradenom mieste vo vzdialenosti 2 metre od vykurovacieho telesa
- dodržiavanie pokynov výrobcu pri obsluhu vykurovacieho telesa

- podlaha pod vykurovacím telesom nesmie byť horľavá

- stav elektroinštalácie

6. Hospodárske budovy (kôlne) – upozorniť na rôzne elektrické provizóriá

- stav elektroinštalácie

7. Garáže – skladovanie pohonných hmôt, pričom na jeden automobil sa

- môže skladovať najviac 40l pohonných hmôt v plechových nádobách
- stav elektrickej inštalácie

Lehoty čistenia a kontroly komína

Komín sa musí udržiavať v dobrom technickom stave a musí byť zabezpečená jeho pravidelná kontrola a čistenie.

Komín sa musí počas prevádzky čistiť a kontrolovať najmenej v týchto lehotách:

- ak sú na komínové teleso pripojené spotrebiče s celkovým tepelným výkonom do 50 kW, raz za:

1. štyri mesiace, ak sú do komína pripojené spotrebiče na tuhé palivá alebo na kvapalné palivá

2. šesť mesiacov, ak sú do komína pripojené spotrebiče na plynné palivá a ak ide o komín bez vložky

3. dvanásť mesiacov, ak sú do komína pripojené spotrebiče na plynné palivá a ak ide o komín s vložkou

Ako sprevádzať naše deti v čase ich sexuálneho dozrievania?

Milí rodičia, kto a kedy by sa podľa vás mal venovať téme vzťahovej a sexuálnej výchovy vašich detí? Väčšina zastáva názor, že by to malo ostať v rukách rodičov. Napriek tomu sa veľa z nich do týchto tém doma nepúšťa. Veď ani s nimi sa nikto o intímnych témach doma nikdy nerozprával. Rodičia sa zároveň boja predstavy, že by to mal s ich deťmi rozoberať niekto iný. A tak sme pozvali medzi nás lektorku Líviu Halmkan, zakladateľku projektu Tlakový hrniec, ktorá robí debaty s mladými na tému vzťahov. Poradila nám, ako sprevádzať naše deti v čase ich sexuálneho dozrievania, najmä v dobe, kedy je ľahko dostupná pornografia.

Ako riaditeľka a lektorka neziskovej organizácie Tlakový hrniec už roky chodí na stredné a základné školy, kde so žiakmi rozoberá témy súvisiace so vzťahmi a intimitou. Aké sú skúsenosti, rozprávajú sa rodičia s deťmi o téme pornografie?

Lívia: Rodičia si myslia, že do trinástich rokov deti sexuálne spia, to však už neplatí. Je to len ich želanie. Ak to rodičia neurobia, môže ich predbehnúť pornografické video. To im však vpečatí, že sexualita je niečo zahabujúce a úplne skreslené.

Mnohí rodičia veria, že svoje deti dokážu ochrániť pred pornografickým obsahom. Je to ilúzia. Podľa prieskumu majú deti na Slovensku prvý kontakt s pornografiou často okolo jedenásteho roku. Nehovorím, že v tom veku už majú nejaké pohlavné túžby, niektoré sa k tomu dostanú náhodne medzi spolužiakmi cez prestávky, alebo to spomenie ich starší súrodeneц a ony si to vyhľadajú zo zvedavosti...

Z dotazníka mi vyšlo, že až polovica detí sa od prvého kontaktu k pornu vracia pravidelne. Zdá sa mi to nemalé číslo, ak polovica detí pravidelne konzumuje pornoobsahy. Raz som sa pokúsila vcítiť do roly dieťaťa a našla som do vyhľadávacieho slova „porno“. To, čo som našla do minúty, som potom

trávila veľmi dlho. Povedala som si, že keď toto nájde jedenástročný chalan, aký obraz mu to dá o sexualite? Napriek tomu nie je nikdy neskoro rozprávať sa na túto tému. Ale treba si byť vedomý, že keď sa rozprávam so šestnástročným synom alebo dcérou, tak sa s pornografiou už určite stretli. To, čo im rodič hovorí, vnímajú len ako jednu zložku v ponuke, ktorú k tejto téme už dostali.

Lívia Halmkan vyzýva: Rodičia, prosím nečakajte, kým sa dieťa začne samo pýtať, ale buďte iniciatívny! Bolo by dobré, keby deti pred vekom jedenást rokov počuli od rodičov – ako prvých – pozitívne informácie o sexuálnej intimitate. Sexuálna intimita je odrazom porozumenia v hlbokom vzťahu medzi manželmi, je to telesný spôsob vyjadrenia lásky, príťažlivosti, vášne, radosti a je úplne prirodzená. Dôležité je, aby tému sexuality mali deti zasadenú do kontextu lásky, vzťahu. Už osemročné dieťa má nejakú od rodičov navnímanú, že sa oco pritúli k mame, dajú si pusu, držia sa pri filme za ruku. Teda, že rodičia majú nejaký rozmer intimity, ktorý je len ich. Potom, keď raz uvidia porno, oveľa ťažšie mu uveria, vyhodnotia to ako nepravdu.

Väčšina rodičov si debaty o sexualite predstavuje tak, že si dieťa v jeden deň posadia a dajú mu veľkú prednášku. Deti nechcú, aby išlo zo strany rodičov o výsluch alebo kázeň. Debaty o sexualite nevyhnutne vyžadujú blízkosť medzi rodičom a dieťaťom budovanú od detstva. Je nemysliteľné, že zrazu budeme s autoritou žiadať od dieťaťa, aby s nami v pubertálnom veku začalo hovoriť o svojom prežívaní!

V čase lockdownu boli deti boli zavreté vo svojich izbách bez dozoru. Príležitostí dostať sa k nevhodným obsahom bolo viac. Z prieskumu vyšlo, že veľa z detí sleduje porno, keď sa nudia alebo aj pre nedostatok lásky, ako únik od negatívnych pocitov, stresu... a práve deti v tejto skupine majú väčšiu pravdepodobnosť, že sa od porna stanú závislými. Problém nespočíva v tom, že deti sú dnes zlé a skazené, je to ponukou,

ktorá sa k nim dostáva. Pornografia je rýchla instantná odpoveď na témy, ktoré ich zaujímajú. To, že táto odpoveď nie je pravdivá, nevedia rozoznať.

Počítače alebo tablety žiaci reálne potrebujú na prípravu do školy. Čo môžu rodičia urobiť, aby kontakt dieťaťa s pornografiou minimalizovali?

Lívia: Našťastie existujú najrôznejšie aplikácie, ktoré slúžia ako rodičovské zámky, ktoré odporúčam rodičom nainštalovať už v ranom veku, ideálne na všetky zariadenia, ktoré sú doma. Nájdete ich cez vyhľadávač pod názvami ako blocker alebo adult content blocker. Pre menšie deti, ktoré sa nevedia dostať do nastavení zariadenia, je možné použiť free verzie. Ale ak už máte detí IT zdatné a vedeli by si aplikácie sami oinštalovať, odporúčam platené verzie. Nestojí to veľa. Platené verzie sú istejšie v tom, že sa nedajú oinštalovať, pokiaľ dieťa nepozná heslo. Je to pre dobrý pocit rodičov, že naozaj môžu nechať dieťa samo v izbe robiť si na počítači domáce úlohy a k pornoobsahu sa nemá šancu dostať. Ak by sa dieťa pokúšalo vyhľadať slová ako porno, vypíše mu, že stránka sa nedá zobraziť.

Pokračovanie na s. 16

Ako sprevádzať naše deti v čase ich sexuálneho dozrievania?

Dokončenie zo s. 15

Ak však majú rodičia dieťa, o ktorom už vedia, že sa k pornu opakovane vracia, odporúčam nainštalovať monitorovaciu aplikáciu. Tá blokuje nevhodný obsah, ale dokáže tiež pravidelne rodičom posilať reporty, na aké stránky sa ich dieťa snaží chodiť. Túto aplikáciu by však mali nainštalovať s vedomím dieťaťa, aby sa necítilo sledované.

Rozhovor o pornografii a zámky na počítačoch by mali ísť ruka v ruke. Určite neplatí, že stačí nainštalovať apky a máme postarané. A určite neplatí, že stačí len rozhovor. Možno istému typu detí stačí povedať, že je to pre ne zlé, a nechajú to tak. Ale myslím, že väčšina si to potrebuje overiť a sú zvedavé. Je fajn vysvetľovať deťom, že porno je škodlivé, ale rovnako je dobré nedávať im to pod nos. Mali by sme si byť vedomí, že ak majú smartfón, majú to na dosah. V každom mobile sa na tri kliky dostanú k hordám pornovideí zadarmo.

Máme zákon, ktorý zakazuje propagáciu alkoholu a cigariet deťom. Ako

spoločnosť sme sa dohodli, že to pre deti nie je dobré. Ani v škole nemáme automaty s alkoholom, lebo vieme, že by to nemalo byť ani len na dosah detí. S pornom by to malo byť rovnako. Prečo by sme svoje deti nechránili, ak môžeme? Dieťa však potrebuje pochopiť, prečo to robíme, a preto je tu dôležitý aj ten dialóg.

Okrem preventívnych programov pre deti a mládež organizujete aj diskusie, workshopy, webináre pre rodičov aj učiteľov.

Lívia: Rodičia majú o tejto téme veľmi málo informácií. Vnímam, že majú obrovské obavy baviť sa s deťmi o týchto veciach. Niektorým to zase ani nenapadne, nebol to problém v dobe, keď boli oni malí.

Keď robím seminár s rodičmi, dávam im zopár úloh. Vyzvala som ich, aby napísali anonymne na papieriky aká obava im napadne, keď si predstavia rozhovor so svojim dieťaťom

na tému sex. V ďalšej úlohe chcem, aby mi 2-3 slovami opísali krásu sexuality. Napíšu tam veci ako: úplná sloboda, fyzický prejav lásky, úplné spojenie, hlboký zážitok s jedným konkrétnym človekom. Poviem im, nech toto je to, čo budú o sexe hovoriť svojim deťom. Nech sa im snažia vysvetliť, ako je možné, že dvaja môžu mať z toho tak hlboký zážitok. Že je to niečo krásne, čo patrí len im a nikomu inému, niečo tajomné, čo sa stále učia. Aj počas seminára v Zákamennom som sa snažila rodičov povzbudiť, aby deťom priniesli „dobrú správu o sexe“, predtým ako povedia čokoľvek iné, predtým akoby chceli deti varovať pred odvrátenou stránkou sexuality.

Na záver chcem rodičom dodať sebavedomie, že oni sú tí, ktorí chcú pre svoje deti to najlepšie, nikto iný nevie lepšie posúdiť, čo je dobré pre ich deti. Rodičia by mali formovať svoje deti v každej oblasti, aj tej sexuálnej.

Viac informácií o téme nájdete v knihe: *Láska žije offline, 2023.*

Viac informácií o organizácii

» www.tlakovyhrniec.sk

ZAHÁJENIE NOVÉHO SKAUTSKÉHO ROKA

Letné prázdniny sa nám skončili a nastal čas na zahájenie skautského roka.

A je to!

Pat a Mat sa rozhodli zavesiť svoj spoločný obraz na stenu. Kým sa však rozhodovali, kde ho zavesia, obraz sa im roztrhol. Jediný spôsob, ako ho opraviť, je vyrobiť si lepidlo zo surovín, ktoré doma majú. A tak sme si toto lepidlo vyrobili a popri tom si zopakovali aj niečo zo skautskej praxe ohľadom dreva – zakladanie ohňov rôznymi technikami, rozpoznávanie drevín a ich vlastností, výroba kľúčeniek z dreva, práca s nožom... A ani sme sa nena zdali a mohli sme si povedať: „A je to!“ (28. 10. 2023)

Miroslava „Polárka“ Boškajová

A tak sme sa 5. septembra 2023 spolu stretli pred skautskou klubovňou. Opiekli sme si špekačky, zahráli

sa zopár hier a strávili krásne spoločné chvíle.

Miroslava „Polárka“ Boškajová

Pečenie medovníkov s Mikulášom

Program sa začal v sobotu 9. 12. 2023 o 9.00 v skautskej klubovni v Zákamennom.

My, skauti, naši priatelia z MOS (mladí – obci – spoločne) a seniori z Jednoty dôchodcov sme sa spoločne stretli, aby sme spoločne prežili predvianočný čas. Najskôr sme piekli a zdobili medovníčky popri počúvaní kolied. Ako by povedala jedna skautka: „Jeden medovník do úst a jeden ozdobiť.“ Chutné veru naozaj boli! Tieto medovníčky sa neskôr

roznášali a rozdávali spolu s Betlehenským svetlom hlavne ľuďom, ktorí bývajú sami. Potom sme si spoločne zaspievali nejaké tie koledy, uvarili Vianočný nealko punč a veľa sa rozprávali. Neskôr po obede k nám zavítal sv. Mikuláš a za našu usilovnú celoročnú prácu nás odmenil dobrotami. Nechýbala ani guľovačka a musíme povedať, že napriek Mikulášovmu veku sa vedel pri guľovačke pekne brániť. Proti toľkým skautom však nemal šancu :). Bola to naozaj veľmi obohacujúca akcia, pretože skauti (hlavne tí mladší) mali možnosť načerpať niečo od starších ľudí mladých duchom. Zároveň to bola taký „utužovák“ vzťahov viacerých organizácií pôsobiach v Zákamenom.

Miroslava „Polárka“ Boškajová)

Vojtaššákoví skauti rozniesli Betlehenské svetlo do Zákamenného a okolitých obcí

Roznášaniu Betlehenského svetla predchádzalo jeho odpálenie z plamienka horiaceho v Bazilike Narodenia Pána v Betleheme.

Tu ho každý rok odpaľuje rakúske dievča alebo chlapec, ktorému sa hovorí „Dieťa svetla“. Každé odpálenie tak ďalej odkazuje tiché pranie, aby sa pokoj a mier šírili v ľudských srdciach. Po Slovensku Betlehenské svetlo postupne doručili na jednotlivé vlakové stanice, kde si ho aj naši Vojtaššákoví skauti a skautky 16. 12. 2023 v Dolnom Kubíne odpálili. O deň neskôr sme ho priniesli do Farského kostola Nanebovzatia Panny Márie a ďalej do kostolov v Novoti, Krušetnici, Lomnej, Oravskej Lesnej a na Obecný úrad v Zákamennom.

Deň 23. december je už tradične dňom, kedy sa u nás v dedine roznáša Betlehenské svetlo.

Nebolo tomu inak ani tento rok, kedy sme sa rozdelení do skupín rozprchli po dedine a snažili sa do domácností priniesť svetlo.

Počasiu nám tento deň neprialo, celkom silno fúkal vietor a párkrát sme si museli ísť svetlo odpáliť späť do domu, kde sme ho priniesli alebo od ďalších skautov.

O to viac sme si to však užili a budeme s láskou spomínať. Neobišla nás ani odmena v podobe sladkostí, ktorou nás mnohí ľudia ponúkli.

Miroslava „Polárka“ Boškajová

V. výročie založenia skautingu v Zákamennom

19. 1. je deň, kedy si spomíname na zrod nášho prvého skautského oddielu v Zákamennom a na nášho zakladateľa Janka Mahúta „Bráška“. Tento rok tomu bolo presne 5 rokov.

ním prvého a druhého čítania, prosieb i nesením obetných darov, ktoré sme si pripravili tak „skautsky“.

Po omši sme sa išli pomodliť na hrob patróna našich skautských oddielov o. b. Jána Vojtašáka. Následne sme sa presunuli do pastoračného centra a zasmiali sa pri prezentácii s fotkami z našich akcií.

Keď sa začalo stmievať, nastal čas na zlatý kliniec programu – zapálenie vaty na Kalvárii. V ten večer zložilo skautský sľub 5 skautov, odovzdali sa tiež šatky po zložení nováčikovskej

skúšky, spoločne sa spievalo a radovalo z toho, že dielo skautingu tu pokračuje už 5 rokov.

Pokračovanie na s. 20

Predchádzala tomu aj poriadna príprava vaty, miestnosti na posedenie, občerstvenia a nemohla chýbať ani torta, ako to na poriadnej oslave býva.

V sobotu 20. 1. 2024 sme si obliekli svoje rovnošaty a spoločne sa stretli najskôr na sv. omši vo Farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie, kde sme sa zapojili do jej slávania a to číta-

V. výročie založenia skautingu v Zákamennom

Dokončenie zo s. 20

Každý deň si uvedomujeme, že to nie je iba naše dielo, vnímame ochranu nášho patróna o. biskupa Jána Vojšášáka, ale aj pomoc všetkých dobrodinčov, rodičov, kňazov, starostu, poslancov..., bez ktorých by sme to nezvládli.

Ďakujeme všetkým, ktorí akokoľvek podporujú skauting – pomocnou rukou, finančne, materiálne alebo jednoducho milým slovom. Ste pre nás veľkou motivačiou pokračovať v tejto našej „misií“ a veríme, že skauting má potenciál priniesť mnoho dobrého nielen pre nás, skautov, ale aj pre ľudí v našom okolí.

„Hľa, ja robím čosi nové, teraz to kľúči, nebadáte?“ (Iz 43,19)

Magdaléna „Meggy“ Hrčkuláková,
oddielová vodkyňa 91. oddielu
& Radovan
„Eldorado“ Priehodský
oddielový vedúci 11. oddielu

Boj proti hladu

My ľudia dnešnej doby si ani nevieme predstaviť čo je to skutočný hlad, a to je dobre. Ale na svete ho denne okúsia milióny ľudí. Je na nás, aby sme aspoň trochu pomohli zvrátiť túto hroznú skutočnosť. Každoročne sa naše spoločenstvo SKL, a spolu s nami aj iní dobrí ľudia zapájame do dobročinnnej zbierky Boj proti hladu.

Vždy v septembri spojíme svoje sily, prinesieme materiál a u jednej z nás pečieme srdiečka na predaj. Na tento deň sa vždy tešíme, poroz-

právame sa a v dobrej nálade napečieme kopy medovníčkov, na ktoré sa tešia najmä deti. S predajom nám pomáhajú skauti, Erkáry aj naše vnúčatá. Pri rátaní peniažkov máme srdcia naplnené radosťou a vďačnosťou. Vybieranú sumu peňazí posielame na určené číslo účtu a odtiaľ do

najchudobnejších častí sveta. Naša vďaka patrí všetkým, ktorí prispeli akokoľvek sumou. V krabičkách nachádzame aj väčšie bankovky a nie jednu.

Táto naša činnosť je len kvapkou v mori, ale keby tam tá kvapka nebola, naveky by v mori chýbala.

ZELENÁ ŠKOLA alebo od slov k činom

Naša škola ZŠ s MŠ J. Vojtašáka sa v školskom roku 2023/2024 prihlásila do programu Zelená škola. Zapojenie do programu školám odporúča aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. V roku 2003 ho dokonca uznal Program OSN pre životné prostredie ako praktický model pre vzdelávanie k trvalo udržateľnému rozvoju. Slovenský program Zelená škola je súčasťou najväčšieho certifikačno-vzdelávacieho programu Eco-Schools, teda siete Zelených škôl v medzikontinentálnom meradle.

V programe je celosvetovo zapojených vyše 9 miliónov žiakov a 620-tisíc pedagógov z viac ako 35-tisíc škôl zo 47 krajín. Program Eco-Schools vznikol v roku 1994. Prečo práve Zelená škola? Certifikované Zelené školy sú zárukou toho, že okrem získavania vedomostí v každodennej praxi sa u žiakov rozvíjajú priaznivé environmentálne návyky. Škola si zvolí tému, ktorej sa chce v danom dvojročnom období prioritne venovať, a k nej nasmeruje aktivity. Je to napríklad Voda – čistota a šetrenie, Energia – zdroje a šetrenie, Odpady – zber, triedenie a minimalizácia, Potraviny, Zeleň – ochrana prírody, Zelené obstarávanie a úradovanie a poslednou témou je Doprava a Ovzdušie.

Zákamenská škola si vybrala ako hlavnú oblasť Zeleň-ochrana prírody. Dôležitou súčasťou vzdelávania je filozofia Zelené školy robíme to, čo učíme. Teda žiakom ponúka rôzne aktivity zamerané na environmentálnu oblasť, zážitkové učenie, praktickú činnosť, besedy a prednášky s odborníkmi, exkurzie a novovzniknutý environmentálny krúžok. Učenie vonku je hlavná zmena a prerod nebude ľahký, ale príroda nám ponúka množstvo podnetov a materiálov na objavovanie, skúmanie a zisťovanie informácií, no a najdôležitejšia je aktívna účasť žiakov – to všetko môže žiakov vtiahnuť do procesu učenia, spoznávania svojho okolia a tým rozvíjať u žiakov

komunikačné zručnosti, schopnosť pracovať v tíme, organizačné schopnosti a schopnosti riešiť problémy, rozvíjať v nich kritické myslenie, kreativitu, empatiu a prebúdať rešpekt voči sebe a aj voči druhým a prírode. Žiaci sa učia rozhodovať o svojich činoch, byť za ne aj zodpovední.

Škola by mala podporovať a rozvíjať dobré návyky z domova, ale aj opačne – návyky zo školy sa môžu prenášať domov. Program Zelená škola nám pomáha prakticky zavádzať tzv. participatívny environmentálny manažment. Je to spôsob riadenia, ktorý umožňuje aktívnu účasť v príprave, realizácii a hodnotení programu všetkým, ktorých sa týka realizácia a dôsledky programu. Čiže rovnako učiteľom, žiakom/študentom škôl, rodičom či zainteresovaným predstaviteľom školskej či miestnej komunity. Snažíme sa, aby učitelia/vychovávatelia/koordinátori

rovnako, ako študenti/žiaci uznávali autoritu, zodpovednosť za rozhodovanie a realizáciu programov krok za krokom.

Keďže program Zelená škola je zároveň certifikačným programom, škola v ňom môže získať medzinárodný titul a vlajku Zelené školy. Proces zmeny školám pomáha realizovať medzinárodne uplatňovaná metodika 7 krokov k Zelené škole. Tie si postupne musí prejsť každá škola, ktorá sa chce uchádzať o titul „Zelená škola“. Pokiaľ si škola na splnenie týchto krokov určí odporúčaný dvojročný cyklus, v prvom roku si za splnenie minimálnych podmienok odnesie diplom „Na ceste k Zelené škole“. Po splnení všetkých siedmich krokov sa môže hrdiť titulom „Zelená škola“.

Metodika 7 krokov vedie pedagógov, a najmä žiakov k systematickej práci a riešeniu reálnych problémov

Pokračovanie na s. 22

Zelená škola alebo od slov k činom

Dokončenie zo s. 21

školy i prostredia, v ktorom žijú. Žiaci sa tak stali súčasťou pracovného tímu, teda sa stali súčasťou Kolégia zelenej školy, kde okrem žiakov participujú tiež učители, p. školníčka, p. upratovačky a ďalší zamestnanci školy. V mesiaci október sme na škole realizovali Environmentálny audit, kde žiaci sami mapovali okolie školy, naučili sa kriticky myslieť a určovali, čo sa im páči a čo nie v okolí školy. Nápomocní mladším žiakom boli starší žiaci z druhého stupňa, ktorí ich naučili merať obvod, zistili tak rozmery zelených plôch pri škole a prakticky si vyskúšali rovesnícke učenie, ďalej spočítavali množstvo stromov a krov a zisťovali, aké druhy stromov sa nachádzajú pri škole. Svoje zistenia o počiatočnom stave zapísali, odfotovali a zaznamenali do videa, ktoré ste mali možnosť zhladať na fb stránke alebo na stránke školy. Zároveň sme tak splnili aj druhý krok metodiky Zelenej školy, ktorým bol Environmentálny audit spoločnými silami a s množstvom zábavy. Pracovali na ňom žiaci z druhého stupňa, ale aj z nižších ročníkov. Žiaci prvého stupňa formou pracovných listov, kde svoje predstavy o školskej záhrade zhmotnili do ilustrácií toho, čo im na školskom dvore chýba, čo by tam chceli mať alebo pestovať. Environmentálny audit je zvečnený aj hmotne a to na spodnej chodbe v Novej školskej budove ako strom, ktorý má na sebe lístky so zisteniami z auditu. Na týchto zisteniach chceme postaviť svoje aktivity, navrhovať zlepšenia, ktoré sa budeme usilovať realizovať pri zapo-

jení celej školy. Cesta k Zelenej škole je „beh na dlhú trať“ – konkrétne dva roky. Veď pokúsiť sa zmeniť chod školy, jej myslenie a poslanie nie je často jednoduché. Spomínali sme len prvé dve kroky metodiky Zelenej školy a spolu ich je sedem a tu je ich stručný prehľad.

1. krok – Kolégium Zelenej školy – akčná skupina programu v škole.
2. krok – Environmentálny audit – vstupné údaje o škole a vplyvu školy na životné prostredie.
3. krok – Environmentálny akčný plán – vízia školy na zníženie dôsledkov na životné prostredie.
4. krok – Monitorovanie a priebežné hodnotenie plnenia akčného plánu – hodnotenie priebehu programu v škole a úspešnosti zavádzaných opatrení.

5. krok – Pro-environmentálna výučba – environmentálna výchova a vzdelávanie vo vyučovaní a Školskom vzdelávacom programe.

6. krok – Informovanie a zapojenie komunity – presah pro-environmentálnych aktivít do života

7. krok – Eko-kódex – žiakmi umelecky stvárnené hodnoty a profilácia školy. Pomoc na ceste k Zelenej škole. Budme zmenou, ktorú chceme vidieť...

Zelená škola nie je súťažou o to, kto z nás bude „lepší“. Zelená škola by sa mala stať inšpiráciou a prstom, ktorý ukazuje do lepšej budúcnosti. Aktívna účasť žiakov na ich vlastnom vzdelávaní je cestou novej generácie. A to generácie detí, ktoré sa chcú učiť. Deti, ktoré budú mať nielen veľa vedomostí, ale budú ich vedieť aj prakticky využívať vo svojom každodennom živote.

koloktív ZŠ

Z každého rožka troška

Vážení čitatelia, naša – vaša zákamenská škola je pojem, nie názov. Predstavuje neskutočné množstvo ľudí, osudov, príbehov, projektov, možností, kedy sme podali pomocnú ruku, ale i my učitelia sme žiadali o pomoc. Je to miesto, kde sa začínajú plniť sny, kde vznikajú nové lásky, kde sa chváli i karhá. Kde sa bojuje ale aj víťazí, kde sa plače, hnevá ale aj tancuje a spieva. Sme miestom, ktoré naplňa i pohlcuje. Sme začiatkom i koncom, sme dokonalý celok, ktorý spoločnými silami speje k jedinečnosti. Posúďte sami.

Každý školský rok so sebou prináša niečo nové. Tento školský rok 2023/24 nám okrem novej pani riaditeľky, Mgr. Marty Šalátovej, priniesol aj nové výzvy v podobe súťaží, medzinárodných projektov a ďalších školských akcií. Ešte v školskom roku 2022/2023 sa naši učitelia a žiaci zapojili do výziev kampane Učiteľ v akcii – Zatoč s odpadom. Avšak **výhra – 1. miesto za najaktívnejšiu školu** prišla až na začiatku školského roka. Získali sme pomôcky na vyučovanie environmentálnej výchovy. To žiakov motivuje k zapojeniu sa aj do tohtoročnej výzvy AklimaTYzuj sa. Pri plnení výziev žiakom pomôžu priestory novej enviro učebne v suteréne starej školskej budovy, ktorú postupne budujeme. Aktuálne do učebne pribudol

vermikomposter, ktorý sme získali vďaka výzve č. 1/2023. Regionálne dotácie zo Žilinského samosprávneho kraja. Z toho istého grantu sme zakúpili aj tašky na triedenie odpadu, mikroskopy, kalifornské dážďovky, knihy

s environmentálnou tematikou a sady na vedecké experimenty.

Koniec septembra sa na hodinách cudzích jazykov už tradične spája s aktivitami, ktorými si pripomínáme Európsky deň jazykov. Aj tento rok sme si vypočuli príhovor v školskom rozhlase so zaujímavými informáciami o európskych jazykoch. Vyučujúce anglického jazyka si pripravili pre svojich žiakov rôzne úlohy, ako napr. kvízy, hry, tvorbu plagátov. Nemčinári sa zamysleli nad tým, aké európske jazyky sa treba naučiť, ak by si chceli prečítať známe literárne diela v originálnom jazyku. Výsledky svojho pátrania spracovali formou plagátu. Opäť sme sa utvrdili v tom, že poznanie cudzích jazykov otvára bránu do sveta.

Október je už tradične venovaný našim starším občanom a naši deviatci si pozývali do školy svojich starkých a niečo im aj nachystali a predviedli.

Ale október patril aj našim najmladším, keď sme prváčikov privítali

Pokračovanie na s. 24

Z každého rožka troška

Dokončenie zo s. 23

do žiackeho cechu. Slávnostne sľúbili kráľovi, že budú plniť všetky školské povinnosti a budú vzorní žiaci, spolu s princeznou a šašom vyriešili veľa zaujímavých hádaniek, no a nakoniec boli za pomoci pána starostu pasovaní za školákov. Veríme, že sa všetkým prváčikom v škole páči a budú ďalej pokračovať v plnení školských povinností tak, ako sľúbili :) Prajeme im veľa úspešných a šťastných dní v školskom kráľovstve.

Tento jesenný mesiac sa niesol aj v znamení Európskej integrácie. V našej škole prebiehala konferencia „Erasmus days“, ktorú sme realizovali za podpory ŽSK a SAAIC. Počas konferencie pani učiteľky Mgr. Ivana Florková, Mgr. Katarína Novosadová a Mgr. Monika Plaskúrová odovzdá-

vali učiteľom zo širokého okolia svoje KNOW-HOW, ktoré získali na zahraničných kurzoch vďaka akreditova-

nému programu Erasmus+. Učitelia sa tak mohli vzájomne obohatiť a načerpať nové nápady.

Zapájame sa aj do spolupráce s obcou. Starosta obce, Mgr. Peter Klimčík vyhlásil pre žiakov súťaž o vyhotovenie návrhu na vstup do obce, a tak sa žiaci mohli aktívne podieľať na dianí obce. Vznikli podnetné práce, ktoré v novembri poslanci so starostom vyhodnotili a v januári sa víťazi stretli s pánom starostom pri odmeňovaní v priestoroch obecného úradu.

Pred Vianocami nás naladila vianočná akadémia „Vráť trochu lásky medzi nás“, ktorú pripravili Mgr. Demková a Mgr. Klačanská v spolupráci s DSS Zákamenné. Keď sa srdce spojilo s umením, vzniklo jedno nádherné dielo, v ktorom sa LÁSKA ukázala ako všeliek potrebný v každom období a rozpoložení nášho života.

Aktuálne v rámci vyučovania riešime na škole niekoľko medzinárodných projektov eTwinning: Stop throwing away, start using, Through gamification to Well-being, O pejskovi a mačičce, Festivity card exchange, Language learning is good fun, Cez šediny k múdrosti, S hračkou za zážitkami, Bird canteen, Malí spisovatelia a spisovatelé, Intergenerational Colorful World a ďalšie.

V blízkej dobe pripravujeme celoškolskú súťaž so spoluúčasťou rodičov, žiacke mobility do Portugalska a Chorvátska, súťaže Slávik Slovenska a Hviezdoslavov Kubín ako aj ďalšie vedomostné a športové súťaže. Prajeme učiteľom aj žiakom školy, aby ich neopustilo nadšenie a chuť naďalej sa aktívne zapájať do diania školy.

Deň vojnových veteránov

11. november je pamätný deň venovaný pamiatke vojnových veteránov a padlých vojakov počas dvoch svetových vojen. Pripomína ukončenie 1. svetovej vojny, ktorá skončila 11. novembra 1918 o 11. hodine prímerím podpísaným v Compiègne vo Francúzsku.

Symbol Dňa veteránov – kvet vlčieho maku – ako symbol nového života, má pôvod v básni „Na Flámskych poliach“ (In Flanders fields) od kanadského vojenského lekára Johna McCraea. Zložil ju v máji 1915, keď sa v oblasti Flámska zúčastnil na krvavej bitke o belgické mestečko Ypres. Tento kvet bol vybraný preto, lebo rastie divoko na mnohých poliach vo Francúzsku a Belgicku, kde sa odohrali niektoré z najsmrteľnejších bitiek prvej svetovej vojny. Kde bola predtým nádherná príroda, zostalo len blato, kde nič nerástlo. V tejto pochmúrnosti žiarila jedna výnimka – jasnočervené vlčie maky. Báseň sa stala inšpiráciou pre americkú profesorku a humanistku Moinu Michaelovú – z divého maku ako prvá urobila symbol obetí dovtedy najväčšieho celosvetového vojnového konfliktu.

Aj naši deviataci spoločne s Jednotou dôchodcov Zákamenné si pri Pamätníku padlým v 1. a 2. sv. vojne uctili pamiatku všetkých, ktorí znášali hrôzy a útrapy vojen. Porozprávali sme si o Dni vojnových veteránov, o vzniku tradície nosenia červených makov, symbolicky sme si pripli červené maky a obetiam sme venovali modlitbu i pieseň.

PaedDr. Andrea Durčáková

John McCrae – Na Flámskych poliach

*Na poliach flámskych kvitnú maky divé,
rad za radom lemujú biele kríže clivé.*

Tu ležíme.

*Na oblohe škovránky stotočne svoju pieseň spievajú,
hukotom zbraní pod nimi neprestajne rušenú.*

*My už však nevstaneme a je to možno zdanie,
že včera ešte žili sme, milovali a boli milovaní.
Teraz len ticho ležíme na tejto flámskej pláni.*

Náš boj však zasa iní prevezmú.

*Do Vašich rúk dáme svoju pochodeň
a vy ju neste v diaľ.*

*Ak by Vám zhasla, spomeňte si na náš žiaľ,
že sme tu padli zbytočne.*

Len divé maky červené ďalej rastú na poliach flámskych.

ŠPORT NÁS SPÁJA

Šport nás spája – Názov? Logo? Hláška? Nie, jedna veľká pravda. Táto akcia je dôkazom.

Už šiestykrát sa nám podarilo spojiť ľudí, vytvoriť nové priateľstvá a najmä dokázať našim deťom, že všetci sme si rovní. Je až neuveriteľné, ako dokáže jeden deň zmeniť pohľad na to, čo je v živote dôležité. Nie mobil, sociálne siete ale pekný pohľad, milé slovo, sebazaprenie, súdržnosť a najmä tolerantnosť. Bolo u nás mnoho družstiev, ktoré súperili proti sebe, ale najkrajšie

bolo vidieť, ako sa po skončení súťaže družstvá „pomiešali“ a hrali ďalej, bez ohľadu na výsledok, jednoducho len tak, pre zábavu. Nedokázala nás zastaviť korona, zlé počasie ani sťažené podmienky, jednoducho sme si opäť povedali: *Ideme do toho!*... A bolo to najlepšie rozhodnutie, aké sme mohli urobiť a veríme, že tradícia tejto akcie bude medzi nami ešte veľmi dlho.

Tento rok sa akcie zúčastnilo 12 tímov: zamestnanci, žiačky a žiaci našej školy, klienti a zamestnanci CSS Zákamenné, klienti CSS Orava Tvrdošín, pán kaplán Andrej Adamčák s miništrantami, zamestnanci obecného úradu na čele s pánom starostom Petrom Klimčíkom, žiačky SOŠ obchodu a služieb Námestovo, klienti

Pokračovanie na s. 26

ŠPORT NÁS SPÁJA

Dokončenie zo s. 25

poľských zariadení z Bulowic a Czenstochovej, Rádio Regina spolu s RTVS.

Svojou účasťou nás poctili aj pani Erika Jurinová, pán Albín Maslaňák a pán Rastislav Zanut.

Kto nezažil, neuverí, preto dúfame, že sa o rok opäť zídeme v ešte väčšom počte.
Mgr. Ivana Kovalová

Naša škola a charita

Snažíme sa žiakov viesť k tomu, aby mysleli aj na tých, ktorí majú toho menej a preto ich zapájame do diel pomoci slabším.

V októbri sme prispievali na misie, ale spôsob bol obohacujúci nielen pre misijné krajiny, ale aj pre žiakov a učiteľov školy. Od pondelka do piatku, vždy iný ročník, priniesli do školy doma napečené dobroty, či už sladké alebo slané a cez prestávku ich predávali za pomerne nízku cenu, a tak si mohol každý žiak dopriať doma upečenú dobrotu. A keďže dobrôt bolo veľmi veľa, nazbierala sa aj slušná suma na misie. To bola skvelá pomoc a týmto vyjadrujeme veľkú vďaku všetkým žiakom, ktorí, a to sa nedá napísať inak, napiekli s láskou pre ostatných.

O mesiac neskôr prebiehala ďalšia akcia pre charitu – deti priniesli a darovali svoje knihy, hračky, ktoré boli ešte v dobrom stave, ale oni ich už chceli posunúť ďalej. Predávané veci boli v cene, ktorú si mohli dovo-

liť každé dieťa a tak to bol plnohodnotný a nádherný deň. Keď som prišla k prváčikom, boli takí hrdí, aké krásne hračky si nakúpili. „Pozrite, aký super plyšák a iba za 50 centov.“ Vyzbierané peniaze škola venovala na charitu pre obec Zákamenné. Je to úžasná vec, vedieť sa podeliť, urobiť radosť druhým. S akciami bolo veľa práce, zadeliť „predavačky a predavačov“, všetko pretriediť, nastajlovať... Deti si v srdci odniesli vzácny dar. Darovali sme a sme za to obdarovaní. Veľká vďaka patrí pani učiteľke Vlžákovovej, ktorá manažovala tieto akcie

a všetkým žiakom, ktorí darovali, či už svoj čas, prácu alebo hmotné dary.
Polťáková Janka

Cez šediny k múdrosti

V rámci spolupráce s českou partnerskou školou Lanškroun A. Jiráskova 140/Czech Republic Lanškroun Pardubický kraj sme pracovali na našom projekte Cez šediny k múdrosti.

Aj naši starí rodičia nám majú čo ponúknuť a vďaka ich skúsenostiam nám pomôžu otvoriť dvere do zákutí minulosti, kde sa zvyky a tradície odohrávali. Nemôžeme predsa zabudnúť na minulosť, ktorá formovala z časti aj každého jedného z nás.

Počas Vianočných sviatkov sme pozvali starých rodičov do školy, aby sme s nimi prehlbovali vzťahy.

Zasadli si naspäť do školských lavíc a žiaci 4.B triedy si pripravili pre nich pestrý program v podobe prejavov, spevu a hry na hudobných nástrojoch. Následne svoje poznatky zdieľali aj so školákmi v Českej republike.

Vďaka tomuto projektu sa deti naučili spolupráci a pobrali poznatky, ktoré im odovzdali starí rodičia. Sú pripravené ešte ďalšie aktivity so starými rodičmi v podobe: Fašiangy, Stavania mája či už Kniha nás spája. Dúfame, že si každý odnesie svoju múdrosť so sebou a bude ju uchovávať, rozdávať a riadiť sa podľa nej až k šedinám...

Ďakujeme a tešíme sa na Vás.

Mgr. Mária Jašková

Škôlkari zažili deň s profesionálnymi hasičmi

Svet hasičov je plný zvuku sirén, voní dymu a hrdinských činov. A my sme sa do tohto sveta vybrali na návštevu.

Začalo to skoro ráno, keď sme nastúpili do autobusu a vyrazili na dobrodružnú cestu k hasičom do Námestova. Cieľom návštevy bolo zážitkovým učením priblížiť deťom profesiu hasičov. Privítali nás v hasičskej stanici profesionálni hasiči. Rozdelili si nás do dvoch skupín a naša exkurzia sa mohla začať. Rozišli sme sa po stanici ako mravce, ktoré boli veľmi zvedavé. Hasiči nás upozornili na dodržiavanie pravidiel pohybu po stanici. Mohli sme si prezrieť a chytiť rôzne prístroje, ktoré hasiči bežne využívajú pri svojej práci. Bližšie sme si pozreli hasičské

autá, nakukli sme aj do vnútra auta. Dôkladne sme si poobzerali hasiace prístroje, hasičské oblečenie, zariadenia a inú výstroj a výzbroj pre hasičov. Veľmi sa nám páčilo spustenie hasičskej sirény. Ujovia hasiči nám odpovedali na všetky naše zvedavé otázky. Deti prežili krásne dopoludnie plné nezabudnuteľných okamihov. Hasiči boli pre nich veľkou inšpiráciou a vzorom.

Na záver sa chceme poďakovať všetkým členom Okresného riaditeľstva HaZZ – Hasičská stanica Námestovo za pútavú a zaujímavú exkurziu, ktorú pre deti pripravili.

Ako sme sa postarali o zvieratá v zime

Keď nám pod nohami vŕzga sneh a šmýkame sa na lade, debaty sa u nás v materskej škole neraz točia okolo otázok, čo robia tie alebo onaké zvieratá v zime, čím sa živia, kto sa o zvieratá v zime postará?

Je to téma, ktorá je pre deti veľmi zaujímavá – stretávajú sa s ňou už na jeseň, kedy sledujú krdle vtákov odlietajúce do teplých krajín. V zime pri prechádzkach zasneženým lesom občas zbadáme veвериčku alebo dokonca srnku. Už vieme, že rôzne zvieratá trávia zimu rôznymi spôsobmi. Niektoré sa uložia na zimný spánok – buď schované niekde v jaskyni či zahrabané

v brlohu alebo vo vode, na dne jazera, zahrabané v bahne. Niektoré na zimu odídu niekam, kde je teplejšie. A niektoré sa prispôbia chladu a zostanú. A tým zvieratám, ktoré cez zimu voľne žijú v prírode, sme odniesli potravu do blízkej obory. Počasie bolo krásne zimno mrazivé a my sme veselo kráčali za zvieratkami. Po ceste sme pozorovali

stopy zvierat v snehu a do vtáčích búdok sme nasypali semenka slnečnice, aby aj sýrkorky mali dostatok potravy.

S dobrým pocitom a unavení sme sa vrátili do materskej školy.

Jasličková pobožnosť

Detské ponímanie Vianoc a narodenie Ježiška je snáď to najúprimnejšie.

Deti z oboch materských škôl pod vedením pani učiteliek vložili naozaj kus seba do svojich piesní a celého programu, ktoré predstavili na Jasličkovej pobožnosti v kostole sv. Jozefa, 25. 12. 2023. Aj vďaka zásluže niektorých mamičiek, tetušiek, či starých mohli deti zažiť v krásnych kostýmoch, ktoré nám ušili na úkor svojho voľného času. Osobitné „ďakujem“ patrí pani Danke Smolkovej, ktorá nám sponzorsky pripravila strihy týchto košielok. Veríme, že si všetci v našej farnosti odniesli krásny zážitok a spríjemnili si vianočný čas.

Návšteva Lesnej správy Zákamenné

Dňa 16. 1. 2024 deti z materskej školy Oravice navštívili Lesnú správu Zákamenné, kde nás privítal vedúci lesnej správy Ing. Anton Kondela.

Pod vedením lesníka a poľovníka Ing. Maroša Bartoša sa deti oboznámili so zvukmi, stopami a životom zvierat našich lesov. Pozorovali rôzne preparáty zvierat, vyskúšali ježkovce pichliače a podržali si jelenie parohy.

Zistili, čo majú urobiť, keď v lese stretnú medveďa alebo započujú vlka. Dozvedeli sa, ktoré zvieratá treba v zime prikryť

a čo im do krmítka môžu vziať. Deti sa poďakovali za krásnu prednášku, návštevu a napokon dostali sladkú odmenu.

Školská zdravotníčka radí: **HOVORME O JEDLE**

Téma jedlo a stravovanie sa v spoločnosti objavuje a používa pomerne dosť. Niektorí ľudia v zmysle negatívnom, iní zase v pozitívnom.

Častokrát si kladieme otázky:

Stravujeme sa zdravo? Aké potraviny sú pre ľudský organizmus prospešné a ktoré naopak nie? Aké je zloženie potravín ... aké "Ďčka" obsahujú? Odkiaľ potraviny pochádzajú – krajina pôvodu? Akým spôsobom, v akom stave a kvalite sa dostávajú na pulty obchodov a na náš stôl? Neplytváme potravinami? Takéto a ešte rôzne iné otázky som si kládla aj ja so žiakmi našej základnej školy. Prečo?

Hneď prezradím. Zapojili sme sa totiž do celoslovenskej súťaže – Hovorme o jedle, ktorú organizovala slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora. Zapojilo sa približne 560 základných škôl.

Hlavným cieľom projektu bolo poučné a zábavné presvedčenie detí o tom, že aj zdravé potraviny môžu byť dobré a prospešné pre naše telo, tiež deti učiť byť zodpovedný za svoje zdravie a zvýšiť povedomie o význame potravín pri ochrane životného prostredia. Možno si poviete, že čo má

životné prostredie s jedlom spoločné? Vyhodené potraviny, ktoré končí zbytočne na skládkach a rozkladom sa ničí pôda a voda. A či nechceme mať čistú pôdu a vodu? Veď pôda je naša živiteľka. Nezaslúži si našu starostlivosť? A nie je lepšie sa napiť čistej a pramenitej vody?

Prežili sme so žiakmi spolu vzácny čas: robili sme rôzne aktivity, ktoré si deti sami nazvali.

Napr. Od zrnka k chlebu – rozprávali sme sa, aký kus práce je za čerstvým bochníkom chleba, ktorý si položíme na stôl a krájame ho. Ukázali sme postup pri výrobe mliečnych výrobkov: syra, korbáčikov, tvarohu a masla. Deti sa tiež popýšili vlastnou výrobou pomazánok. V diskusii sme pochopili, koľko pracovných rúk stojí za výrobou chleba a rôznych iných potravín. Častokrát kupujeme nadbytočné množstvo týchto potravín, ktoré nemáme ani šancu zužitkovať. A čo s nimi potom, kde končia? Bohužiaľ, všade inde, len nie na tanieri. My tu na dedine ešte chováme nejaké zvieratko, ktorým to dáme, ale čo tí ostatní v mestách, kde už nemajú takú možnosť? Potraviny často končia v kontajneroch.

Pri aktivitách sme sa rozprávali o pestovaní domácich potravín – zeleniny, ovocia, o chove domácich zvierat a úžitku z nich – napríklad vajíčka, domáce mäsko a iné. Navzájom sa deti povzbudzovali k práci a pomoci rodičom, či starým rodičom-prime-rane ich veku. V neposlednom rade sme sa spoločne zamýšľali o tom, či potraviny, ktoré kupujeme, aj skonzumujeme alebo ich kúpime nadbytok a plytváme nimi. Určite ste

videli v televízii alebo na vlastné oči v nejakom veľkom meste či na dedine ľudí bez domova hľadať v koši jedlo. Všímame si ich? Pretože všímavosť by tu mala byť na prvom mieste, nemyslíte? Naučme preto deti, aby mysleli na druhých, povzbudzujme ich k tomu, aby sa vedeli podeliť s potravinami. So žiakmi sme sa spolu pomyselne vrátili do minulosti a vlastnou tvorbou som ich povzbu-

Nie všetci poznajú chuť chleba

V pamäti sa mi dnes myšlienka vynára, spomienka na babku navždy mi zostala. Babkin domček v diaľke stjaci v chotári a v ňom izbičky dve maličké, útulné... V strede skromný stôl. A čo to na ňom je? Obrúskom bielym prikrýty ... malý bochník chleba. Aká šťastná som ... v myslí si krájam ho. No ešte predtým čo? Babička žehná ho. V tej ľudia dávnej dobe vedeli deliť sa, preto mi nedá aj teba spýtať sa... Čo myslíš na tých tiež, čo chleba nemajú? Podel sa, človeče, aj svoje deti uč ... keď ústa Tvoje nebudú vravieť už. Ak tu aj nebudeš, radu si nechajú a hladom zahynúť nikoho nedajú. Podelia sa s chlebom i hocčo poradia, a svoje sebestvo do vody zahodia. Do vody, do mora, tam ďaleko vďiaľ, aby sa sebestvo, lakomstvo nevrátilo stadiaľ... Nech iba láskavosť navždy tu zostane, v tej našej dedinke Zákamenné nazvanej.

dila k láskavosti a štedrosti voči tým, ktorí žijú v chudobe.

V literárnej súťaži Neplytvám potravinami – čas ukázať lásku našej planéte – poézia a fotografickej súťaži v téme mlieko a mliečne výrobky sme boli ocenení.

Bola to veľká radosť, keď nám bolo oznámené, aby sme si prišli prevziať cenu do zrkadlovej siene Primaciálneho paláca do Bratislavy.

A tu je víťazná báseň:

Neplytvajme potravinami
– čas ukázať lásku našej planéte

Planéta naša, planéta Zem

vyzeráš smutne.
Trápi ťa niečo?
Určite... viem.

Či dá sa pomôcť ti?
Či zvládnem to aj ja?
I keď vás pár bude,
i keď len dvaja.

Chceš počuť,
bližšie poď,
nakloň ucho svoje,
keď poviem ti,
ďalej šír to poslanie tvoje.

Pomôcť sa dá veru,
stoná tu planéta,
musíme konať...
Veď ľudia tu žiť budú.
Aká príde odvetá?

Tak je to, tak veru,
ľudia moji milí,
niekde je bohatstvo,
inde ľudia hynú.

Plytvanie, plytvanie,
to ma ťaží veľmi.
Myslíš, že skončí to,
Po tom túžim, ver mi.

Čo je to plytvanie?
Mladý som, nechápem.
Vysvetlíš, povieš mi?
Ja zas druhým poviem.

Nekupuj nadbytok,
len to, čo treba ti,
Keď ti aj ostane,
podeľ sa s biednymi.

Keď chleba nazvyš máš,
v mysli do Afriky zájdi.
Predstav si tam deti, mladých...
Možnosť, ako pomôcť, vždy si
nájdi.

Plytvanie veru tak,
je problém nielen nás.
To ťažkosť svetová,
ovplyvňuje všetkých nás.

Oj rada poradím ti,
a šťastná som veľmi,
že i mladí dnešní ľudia,
chcú urobiť zmeny.

Nezjedené jedlo
často v koši končí.
S ním aj pôda, voda,
veľmi sa tým ničí.

Preto zas ti radím,
rozdeľ sa, vždy to rob.
Nevyhadzuj márne.
Šetri ma... pomáhaj.

Ľuďom, čo nemajú,
veď to je to krásne.
Chorým a biednym tiež
i tým čo bez domova sú,
čo spia na lavičke,
na teba čakajú.

Šír ďalej prosím len,
to poslanstvo lásky,
v iných častiach Zeme
nerob druhým vrásky.

Zem tvoja - planéta,
tak ma tiež volajú.
Nech aj v budúcnosti,
na nej ľudia šťastne žijú.

Nech môžu žiť zdravo,
všetci si to prajme,
A že plytvat nebudeme,
predsavzatie planéte dajme...

Korčuliarsky výcvik

V mesiaci február sa predškolační zúčastnili KORČULIARSKEHO VÝCVIKU.

Cieľom tejto pohybovej aktivity bolo naučiť deti sa prirodzene pohybovať, prekonávať strach z kĺzavého pohybu a zvyšovať odolnosť organizmu intenzívnou pohybovou činnosťou.

Výcvik prebiehal na Zimnom štadióne TJ Oravská Lesná. Deti sa ako úplní začiatčníci učili padať, vstávať, šmýkať sa po ľade, kĺzať, bežať a jazdiť na oboch nohách. Všetky aktivity na ľade - tlačenie hrazdičky, zbieranie loptičiek do farebných boxov, slalom medzi kuželmi, udržiavanie

rovnováhy na mieste deti zvládli. Každý tréning prebiehal hravou formou, sprevádzaný smiechom a radosťou detí.

Za svoju usilovnosť, šikovnosť a statočnosť preukázanú počas celého kurzu boli deti odmenené sladkými odmenami a diplomom.

Veríme, že zážitok z korčuliarskeho výcviku ich bude dlho sprevádzať a v tejto pohybovej aktivite budú pokračovať aj s rodičmi.

Chceme poďakovať hlavnému sponzorovi Ing. Jánovi Godišovi a priateľom športu za zakúpenie korčúl a prilieb pre deti MŠ, ktoré boli zapožičané na korčuliarsky výcvik.

BENJAMÍN BELICAJ – sezóna ako na hojdačke

Letnú sezónu začal Benjamín na konci júna, keď na pretekoch v letnom biatlone v Osrblí vybojoval v rýchlostných pretekoch 2. miesto a na druhý deň v pretekoch s hromadným štartom aj napriek piatim chybám na strelnici s prehľadom v kategórii juniorov zvíťazil.

Foto: Benjamín Belicaj – Majster Slovenska

Ďalšie pódiové umiestnenie pridal v II. kole Slovenského pohára v letnom biatlone na kolieskových lyžiach, keď vybojoval 2. miesto a vybojoval si tak účasť na Majstrovstvách sveta.

Svetový šampionát sa konal v dňoch 24. – 27. augusta 2023 na domácich tratiach v Osrblí. V superšprinte si Benjamín 29. miestom vybojoval účasť vo finále. Finálové preteky mu vyšli nad očakávanie, keď po výbornom výkone na strelnici, kde na štyroch položkách minul iba 3-krát (1,1,1,0) a skvelom behu finišoval na peknom 14. mieste so stratou iba 13 sekúnd na TOP 10.

Ako druhé boli na programe preteky v šprinte, kde sa bežalo 7,5 km a dvakrát strieľalo. Benjamín opäť predviedol veľmi dobrý výkon, keď na strelnici minul iba raz (1,0) a skon-

čil napokon na 16. mieste ako druhý najlepší slovenský reprezentant za Martinom Cienikom.

Benjamín si svojimi výkonmi vybojoval účasť v záverečných stíhacích pretekoch na 10 km. Štartoval zo 16. miesta so stratou 52 sekúnd a spoľahal sa na dobrú streleckú formu z predošlých dní. Lenže teraz mu to hneď od začiatku akosi nepadalo a keď pred poslednou položkou ešte aj stratil zásobník, bolo po všetkých nádejach na dobré umiestnenie. Napokon v štyroch streľbách minul až 9 terčov a skončil na konečnom 29. mieste.

Letnú sezónu Benjamín uzavrel na konci septembra na Majstrovstvách Slovenska v letnom biatlone na kolieskových lyžiach. V Osrblí sa najprv súťažilo v rýchlostných prete-

koch na 7,5 km, kde Benjamín nedal svojim súperom žiadnu šancu a po čistej streľbe zvíťazil. Na druhý deň sa bežali stíhacie preteky na 10 km so 4 streľbami. Benjamín opäť bojoval o titul ale na strelnici tento-krát spravil o jednu chybu navyše oproti svojmu najväčšiemu konkurentovi a to ho odsunulo na konečné 2. miesto.

Takže po úspešnej letnej sezóne sa začala zimná príprava. Benjamín mal z jarných pretekov IBU vybojovanú miestenku na preteky Svetového pohára medzi dospelými.

Zimnú prípravu absolvoval vo Švajčiarskom stredisku Lenzerheide, odkiaľ sa mal na konci novembra presunúť na 1. kolo Svetového pohára do Švédskeho Östersunde. Benjamín sa veľmi tešil na svoju prvú účasť vo Svetovom pohári a pre portál www.slovenskybiatlon.sk sa takto vyjadril:

„Teším sa na prvý štart. Bude to náročné, veď budem jedným z najmladších pretekárov, ale získam veľa skúseností. Asi najviac sa teším na to,

Benjamín Belicaj s rodičmi na Majstrovstvách sveta

že budem pretekať s biatlonistami, na ktorých som sa doteraz iba pozeral v televízii. Teraz som dostal šancu byť s nimi v štartovom poli.“ Lenže všetko sa zmenilo chvíľu pred pretekmi, keď Slovenský zväz biatlonu z nevysvetliteľných dôvodov nezakúpil Benjamínovi letenku a znemožnil mu tak štart vo Švédsku.

Ďalšie preteky mal začiatkom decembra absolvovať v Rakúskom Hochfilzene, ale 4 dni pred pretekmi ochorel a bolo po všetkých nádejach na štart v prvej biatlonovej lige. Pretrvávajúca choroba mu znemožnila aj účasť na kvalifikačných pretekoch a nakoniec po niekoľkých návštevách lekárov a následnej liečbe sa mohol na lyže postaviť až na konci januára.

Celú zimnú sezónu tak bude musieť hodiť za hlavu a pripraviť sa na tú budúcu ešte lepšie a všetkým tak dokázať, že má na to, aby bol reprezentantom Slovenska.

Vianoce v PROGYME

V našej obci sa konala 24-hodinová vianočná benefičná akcia z 29. 12. na 30. 12. spojená so športom vo fitness centre PROGYM.

Benefičná akcia sa konala pre dvoch chlapcov Riška a Jarka, ktorí trpia detskou mozgovou obrnou. Ich liečby sú finančne náročné, a preto ocenili pomoc všetkých zapojených, či už organizátorov, sponzorov, dobrovoľníkov a nadšencov, ktorí prišli spáliť kalórie na AirBiku počas 24 hodín. Kalórie sa nepálili zadarmo, ale za každú spálenú kalóriu PROGYM spoločne so sponzormi prispeli 4 centy pre Riška a Jarka. Celkovo sa na pomoc vyzbieralo 9 050 €.

Súčasťou pomoci bolo aj vytvorenie oficiálneho slovenského rekordu v počte spálených kalórií za 24 hodín. To sa nám podarilo a konečné číslo je 52 791 spálených kalórií za 24 hodín.

O otvorenie akcie sa postarali profesionálni futbalisti Mikuláš Bakala (Kapitán FK Železiarne Podbrezová, Roland Galčík (Hráč FK Železiarne Podbrezová) a Tomáš Nemčík (Hráč nórskeho Rosenborg BK). Počas celej

soboty čakal na deti program s našimi animátorkami, počas celej akcie boli čaj, vianočný punč, koláče a iné dobroty zadarmo na našej recepcii.

Sme veľmi šťastní, aké ohlasy prvý ročník akcie Vianoce v PROGYME získala. Veľmi veľa ľudí vrátane sponzorov, starostu obce Petra Klimčíka, poslanca

NRSR Igora Jankulíka, všetkých dobrovoľníkov a trénerov bolo nadšených organizáciou akcie a množstvom ľudí, ktorí sa je zúčastnili. Veríme, že sa z našej akcie stane tradícia. Každým rokom prekonáme rekord, staneme sa lepšími a pomôžeme tým, ktorí to skutočne potrebujú.

HOKEJ – TJ Tatran Zákamenné

Za účasti deviatich mužstiev z Oravy a Kysúc sa odohral v poradí už 39. ročník OHS v skupine B, kde si naše hokejové mužstvo zmeralo sily v konkurencii mužstiev Nová Bystrica, Rabča, Klin, Oravská Lesná B, Oravské Veselé, Lokca, Novot' a Mútne.

Z každým z týchto súperov sme sa stretli v základnej časti 2-krát, po skončení základnej časti si prvé 4 mužstvá v tabuľke zahrali play-off, kde sa nášmu mužstvu žiaľ nepodarilo prebojovať. Počas sezóny sme odohrali viaceré ťažké zápasy, v niektorých zápasoch sme boli vyrovnaným súperom aj najlepším mužstvom ale vo väčšine prípadov s negatívnym výsledkom, preto to z hľadiska konečného umiestnenia stačilo iba na pred-

posledné 8. miesto. Túto hokejovú sezónu nemôžeme hodnotiť pozitívne a prevláda sklamanie, preto v ďalšej sezóne budeme chcieť zlepšiť

výsledky a dosiahnuť lepšie umiestnenie a taktiež prinavrátit' do hľadiska viac našich fanúšikov.

Matej Račák

Vianočný florbalový turnaj

Na svätého Štefana za loptičkou sa naháňa!

26. 12. 2023 sa uskutočnil druhý ročník florbalového turnaja v Zákamennom, v ktorom sa zúčastnilo tradične 8 florbalových tímov. Telocvičňa nám ponúkla systém hry 3+1, kde sa mohli ukázať či už jednotlivci, tak aj tímové kombinovanie hry. Dĺžka 2x8 minút hrala na nôtu každému spôsobu hry.

Každý jeden tím si ale prišiel po výhru a zápasy medzi jednotlivými súpermi boi až do posledného finále napínavé. Koniec koncov, slávavítaním a česť porazeným!

Prvé miesto si odniesli tím Šoltys (Novot'), ktorý ponechali striebro tímu Ajeto (Lokca) a bronzové miesto ostalo tímu Florbalové Lopaty, ktoré si krvopotne vydobylo víťazstvo nad prvoročným víťazom Ete Destelere.

Na záver chcem poďakovať všetkým zúčastneným tímom za parádnu atmosféru, fair play a súťaživosť, ktorá je dobrá nielen na ihrisku, ale aj v živote.

Ďakujeme a florbalu zdar!

Adam Klimčík

CYKLOKLUD 2023 – ZHODNOTENIE

Počas roku 2023 sme mali naplánovaných viacero cyklistických a bežeckých akcií.

Začneme tradičnou a najväčšou akciou organizovanou Cyklokludom a tou je Cyklistický prechod Zákamenským chotárom 2023. Ročník 2023 považujeme za úspešný. Počasie nám síce na začiatku neprialo ale nakoniec to celé dopadlo výborne. Prišli fanúšikovia cyklistiky z celého okolia ale aj zďalša. Všetci účastníci došli šťastne do cieľa a obišlo sa to bez vážnych zranení. Ohlasy okolia boli pozitívne, čo

si najviac ceníme a čo nás poháňa k organizovaniu ďalších ročníkov. Tak ako v roku 2023 by sme chceli, aby sa cykloturistická akcia Prechod Zákamenským chotárom uskutočnil aj v roku 2024.

Medzi menšie ale nemenej významné akcie organizované našim klubom bola aj súťaž na pumptracku počas športového dňa obce Zákamenné. Napriek horúcemu dňu sa na

pumptracku zišla veľmi početná skupina súťažiacich. Videli sme naozaj krásne výkony v podaní najmladších súťažiacich na odrážadlách ale aj nepochybne skvelé športové výkony najmä v kategórii mužov. Tak boli dosiahnuté výsledky, ktorými by sme sa mohli chváliť podľa nás minimálne na celoslovenskej úrovni. Súťaž nám ukázala dve veci, že medzi mladšími ročníkmi je veľký záujem o cyklistiku.

STOLNÝ TENIS – TJ Tatran Zákamenné

Opäť po roku sa uskutočnil ďalší ročník Štefanského stolnotenisového turnaja, ktorý je organizovaný pod záštitou TJ Tatran Zákamenné a obce Zákamenné, ktorá nám poskytla svoje priestory v starom kultúrnom dome.

Turnaj bol rozdelený do dvoch skupín a to jedna skupina bola skupina registrovaných hráčov a druhá skupina bola skupina neregistrovaných hráčov. Celkovo sa prihlásilo 21 súťažiacich. Všetci hráči boli zo Zákamenného. Súťažiaci boli rozdelení do skupín, kde po odohratí základnej skupiny postúpili prví štyria hráči do pavúka. Zápasy v skupine sa hrali na dva sety a zápasy v pavúku sa hrali na tri víťazné sety.

Vítazom turnaja registrovaných hráčov sa stal Dávid Romaňák, ktorý vo finále porazil Františka Jašicu. O tretie miesto sa pobili Martin Žatkuliak a Dušan Polťák, kde bol úspešnejší Martin Žatkuliak. V kategórii

neregistrovaných hráčov sa stal víťazom Michal Žatkuliak, ktorý vo finále porazil Maroša Čiča. Tretie miesto obsadil Martin Buckulčík a zemiakovú medailu získal Matúš Konkol.

Na všetkých hráčov čakala chutná klobása a malé občerstvenie. Turnaj hodnotíme ako veľmi úspešný, pričom všetky zápasy mali svoj náboj, hrali sa fair play a niektoré dokonca boli veľmi emočné. Všetkým hráčom ale

aj divákovi ďakujeme za účasť a už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

Nakoniec chcem uviesť, že súťažné družstvo v stolnom tenise TJ Tatran Zákamenné „A“ hrá v súčasnosti 8 ligu, kde sme umiestnení na 5. priečke. Aj v budúcom súťažnom ročníku by sme chceli hrať Oravskú stolnotenisovú ligu a do budúcnosti by sme chceli k tomuto krásnemu športu pritiahnúť deti a mládež.

Dušan Polťák

tiku a že máme medzi sebou naozaj zaniatených a kvalitných športovcov, ktorí to myslia naozaj vážne. Týmto by sme chceli vyjadriť ešte raz veľkú vďaka všetkým, ktorí sa zúčastnili a víťazom gratuláciu.

Z nášho pohľadu je pretek Beh na Štibeli veľmi zaujímavý počin. Beh je zaradený do seriálu Oravskej bežeckej ligy na daný ročník. Náš pretek je kondične a fyzicky náročný a najmä skoro vždy upršaný. No napriek tomu sme si vybudovali dobrú povest a medzi bežcami máme aj našich stálych účastníkov. Ročník 2023 bol výnimočný aj z hľadiska účasti výnimočného bežca pána Jozefa Hlavča. Pán Hlavčo stanovil čas, ktorý sa bude len veľmi ťažko prekonávať. Zvítal celkom jednoznačne a zaslúžene. Na hlavnej trati s dĺžkou 5,6 km a prevýšením 460 m dokázal podať skvelý výkon a s časom 25:51 min. utvoril nový traťový rekord. Najlepší čas medzi ženami mala naša bežkyňa Jarmila Kakusová s časom 38:24 min. Všetkým víťazom a umiestneným gratulujeme k víťazstvu a k bodom,

ktoré si od nás odniesli do celkového hodnotenia.

Našou prioritou je pripraviť a zorganizovať ďalší ročník Cykloprechodu Zákamenskými chotármí 2024 ako i Beh na Štibeli 2024. Sú to organizačne, personálne, materiálne a finančne náročné akcie. Prípravy začínajú už tri mesiace pred ich konaním. Snažíme sa každý ročník urobiť lepšie, ako ten predtým. Pripraviť niektoré novinky, vylepšenia. V rámci

športových dní zase zastrešiť súťaže na Pumptracku pre všetkých, ktorí prejavia záujem o tento krásny šport.

Okrem toho cez rok 2023 sme uskutočnili pár pekných cyklistických akcií ako účasť na obdobných akciách, ako organizujeme my alebo účasť našich členov na iných súťažiach alebo len spoznávanie nových trailov a miest na cyklistiku.

S pozdravom team Cykloklud

Šípkový sem šípkový tam

Od posledného článku neubehlo ani tak moc času ale nám sa podarilo zamakať a posunúť šípkový v Zákamennom zas o poriadny kus dopredu. Čo všetko sa nám teda podarilo?

Koncom roku 2023 sa dohrala STEEL DARTS Liga o putovný pohár. Po odohraní základnej časti sa hráči rozdelili na dve skupiny A a B, kde do Áčka postúpilo 8 najlepších zo základnej časti a ostatní sa presunuli do Bčeka. A skupinu ovládol Lukáš Veselovský, na 2 mieste skončil Marek Klimčík a na 3. mieste Peťo Adamec. B skupinu nakoniec dobojoval najlepší Peter Škunta, na druhom mieste skončil Peťo Sivčák a 3. miesto patrí Andrejovi Oselskému.

Presne v polovici novembra po úspešnom jednaní sa nám podarilo pripraviť prekvapenie pre šípkárov zo Zákamenného a okolia. Po dohode s vedením Central Pubu sa v ich priestoroch osadili 4 terče. Potajomky sme všetko zrealizovali a na FB stránku sme sa už pochválili výsledkom. Myslím si, že veľa hráčom sa rozjasnili očka ako malému dieťaťu, keď mu kúpia novú hračku. Samozrejme, ako tento úspech osláviť, ak nie zorganizovať hneď aj turnaj. Zúčastnilo sa ho 20 hráčov. 1. miesto si uchmatol Martin Kubizna s Or. Jasenice, 2. miesto obsadil Lukáš Veselovský a 3. miesto patrí Palimu Janotkovi. Od 1. decembra sme spustili zme-

nený formát ligy. Celá liga bola rozdelená na 10 piatkových turnajov a jeden záverečný, ktorý sa odohral v starom kultúrnom dome. Na celej tejto lige sa zúčastnilo 88 hráčov z celej Oravy a pár hráčov aj mimo nej. Ej veru a bolo sa na čo pozerieť.

Dňa 24. 2. 2024 sa uskutočnil záverečný turnaj ligy a zároveň náš klub týmto oslávil svoje 1. narodeniny. Áno, je to už presne rok. Po náročných prípravách a jednaniach sa nám to podarilo.

V starom kultúrnom dome sa zišlo 48 hráčov, pre ktorých sme pripravili 10 terčov, skvelé ceny, dobrú kapustnicu a nechýbala ani torta. Tento turnaj sa nám vďaka Marekovi Bačovi podarilo vysielat online na YouTube. Turnaj nám otvoril náš pán starosta Mgr. Peter Klimčík, ktorý na záver turnaja odovzdal aj ceny pre víťazov.

A ako to dopadlo?
1. miesto Marek Bača, 2. miesto Marek Klimčík, 3. miesto Ľuboš Suchánek – Gratulujeme!

Vyhodnotenie celej ligy (top 8):

1. Lukaš Pindiak, 2. Pali Janotka, 3. Marek Klimčík, 4. Ľuboš Pindiak, 5. Damián Franc, 6. Peter Adamec, 7. Andrej Domovec, 8. Matúš Veselovský.

Gratulujeme!

ĎAKUJEME SPONZOROM

A čo dodať na záver?

» **Ďakujeme každému sponzorovi a všetkým ľuďom, ktorý nám pomáhajú.**

Sme radi že sa k nám pridávajú aj juniori Tobias Žatkuliak, Martinko Žatkuliak a Dávid Kubacka. Títo chlapci nás reprezentovali na Master č. 3 v Zázrivej, kde Tobias skončil na krásnom 3. mieste.

A čo nás čaká najbližšie – Majstrovstvá Oravy v Oravskom Veselom, kde nás budú reprezentovať aj naši juniori. Samozrejme Veľkonočný turnaj.

Šípkarsky klub Zákamenné

ŠACHOVÁ SEZÓNA 2023/2024

Minulý rok sa našim šachistom a šachistkám celkom darilo.

Ešte len 6-ročná škôlkarka Lenka získala titul majsterky Slovenska v rapid šachu. Šachu sa venuje od svojich štyroch rokov a šach ju veľmi baví. Dávidovi sa zase podarilo získať niekoľko pódiových umiestnení v súťaži talent, ktorého sa zúčastňujú mladí šachisti zo Žilinského kraja.

Najväčší úspech dosiahol Dávid na Majstrovstvách Európskej únie, kde získal 11. miesto.

V Zákamennom je šach obľúbená hra o čom svedčí účasť 109-tich detí na Mikulášskom turnaji, ktorý sa konal v starom kultúrnom dome.

Turnaja sa zúčastnili deti našej obce (prváci až deviataci) a prišiel nás pozrieť aj sv. Mikuláš, za čo patrí veľká

vďaka všetkým sponzorom. Mikulášsky turnaj vyhral bez jedinej prehry len deväťročný tretiačik Teo.

Azda najväčším úspechom roku 2024 je 3. miesto na školských MSR nášho Tea v kategórii prvý stupeň a taktiež 3. miesto na školských MSR Radovana v kategórii stredné školy.

Celkom úspešne si vedie aj naša seniorská kategória, ktorá hrá III. ligu. Po minuloročnej záchrane a cenných skúsenostiach začala túto sezónu sériou výhier a momentálne sa drží na peknom 2. mieste.

Tieto úspechy by neboli možné bez našich šikovných detí, mládeže a seniorov.

Týmto by sme sa chceli ako šachový oddiel poďakovať všetkým rodičom, sponzorom, trénerom a najmä obecnému zastupiteľstvu za skvelú podporu.

Halový futbalový turnaj TOPCUP

Ako predošlé roky, tak aj v tomto roku sa uskutočnil tradičný 6. ročník halového futbalového turnaja s názvom TOPCUP. Piatok 5. 1. 2024 prišlo do telocvičnice ZŠ celkovo 8 tímov z Oravy a Kysúc.

Turnaj sa odohral na malé technické brány formou 3+1. Družstvá boli rozdelené do dvoch skupín, kde sa hrali vzájomné zápasy. Po základnej skupine odohraných zápasov sme prešli na pavúka. Do konečného Finále

sa dostal tím zo Zákamenného FC BAŽINA a minulo ročný víťaz SLOVENSKÝ ORLOJ z Kysúc. O pekné 3. miesto bojovali domáce družstvá FC RODINA a ULICA LÁSKY.

Konečné umiestnenie:

1. FC BAŽINA
2. SLOVENSKÝ ORLOJ
3. FC RODINA

Atmosféra počas zápasov bola super. V niektorých prípadoch bol problém prekonať brankárov, ktorí podávali

fantastické výkony. Najlepším brankárom sa stal D. Jakubjak a najlepším strelcom s 10-timi gólmi D. Šipčiak. Pre divákov bolo pripravené občerstvenie na balkóne a súťaž, ktorej cieľom bolo trafiť prázdnu bránu cez celé ihrisko. Víťaz Michal Zvonár si odniesol futbalovú loptu a potlesk od divákov.

Ďakujeme všetkým zúčastneným a veríme, že nasledujúci 7. Ročník Halového futbalového turnaja TOPCUP sa bude niesť minimálne v takej dobrej nálade, ako tento ročník.

Peter Kovalčík

Vianočný bedmintonový turnaj

V sobotu 30. decembra sa Zákamenské levy rozhodli vytriasť vianočný šalát, rybu i koláče a niet veru lepšieho spôsobu, než bedmintonu. A aby v tom neboli sami, zorganizovali vianočný turnaj, na ktorom si mohol zahrať doslova každý.

A tak sa stalo, že len deň pred Silvestrom sa v Zákamennom zišli vyše tri desiatky ľudí. Medzi nimi nielen domáci, ale i hráči z Novote, Lomnej, Oravskej Lesnej a či Oravskej Polhory. Keďže telocvičňa Základnej školy Jána Vojtaššáka disponuje len dvoma kurtmi, rozhodli sme sa vynechať singlové disciplíny a všetky párové disciplíny zlúčiť do jednej, resp. dvoch. Pri takom množstve ľudí by sa totiž hralo aj po Novom roku.

Na turnaji sa napokon súťažilo v dvoch disciplínach: verejnosť/začiatočníci a pokročilí, teda tí, ktorí sú registrovaní a majú skúsenosti so súťažným bedmintonom. Predsa len, nebolo by férové, aby na kurte súperili hobby hráči s ligovými veteránmi. Dvojice sa v každej disciplíne rozdelili do 2 skupín, kde si každý zahral s každým. Zápasov tak bolo neúrekom, ale sety sa pre urýchlenie končili 15. bodom bez nastavenia, nie 21., ako je to podľa pravidiel.

Poradie v skupine následne určilo pozíciu v pavúkoví. Tu už išlo o veľa, prehra totiž znamenala turnajový koniec. A kým zvyčajne platí, že účasť v semifinále je zárukou medaily, na Vianočnom turnaji sa hralo aj malé finále. Takže aj

striebornú medailu si bolo treba vybojovať. A ako to teda dopadlo?

Kategória verejnosť:

1. Peter Mlich a Jozef Srogončík
2. Tomáš Grofčík a Ján Murín
3. Mária Malinková a Peter Malinka

Kategória pokročilí:

1. Pavol a Magdaléna Hrčkuľákovci
2. Juraj a Barbora Rončákovci
3. Matej Durčák a Matúš Beňuš

Pevne veríme, že toto nebol posledný ročník a že sa v takomto hojnom počte uvidíme aj o rok. Ďakujeme všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na turnaji. Či už organizačne, alebo svojou účasťou. Ďakujeme sponzorom, ktorí Vianočný turnaj v bedmintonu podporili.

Martin Vonšák

Kategória U9

Iniciatíva vytvoriť novú kategóriu U9 s cieľom priviesť deti či už konkrétne k futbalu alebo športu a pohybu všeobecne už v nižšom veku dopadla veľmi dobre. Záujem rodičov rovnako, ako nadšenie a chťič detí prevýšil naše očakávania, čo sa odzrkadľuje aj na tréningoch či už počas sezóny na ihrisku alebo počas zimnej prípravy v telocvični ZŠ, kde sa deti zúčastňujú naozaj vo veľkých počtoch. O tréningovanie sa od zimného obdobia stará dvojica Roman Buckulčík a Jaroslav Belicaj. Pre deti ale aj Zákamenné bola jesenná časť zároveň aj prvou súťažnou sezónou tejto kategórie. Po 11 zápasoch sa tím nachádza na 7 mieste. Pre deti sú to síce prvé, ale zároveň veľmi vzácne skúsenosti v porovnávaní síl a futbalových schopností s klubmi z ostatných obcí a miest.

Kategória U11

Chlapci z U-11 odohrali v jesennej časti štyri turnaje postupne v Zákamennom, Oravskej Lesnej, Mútnom a Novoti a momentálne sa nachádzame na 3. mieste tabuľky. Chlapci sa futbalom bavia, čo potvrdzuje aj dochádzka na tréningy, ktorá sa pohybuje pravidelne od 20 do 30 detí. Už 6. 4. otvárame jarnú časť, kde opäť budeme čeliť tímom TJ Družstevník Mútno, TJ Oravská Lesná a TJ Novot'.

Kategória U13

Chlapci v U13 síce aktívne pracovali už od včasného leta, ale na výsledkoch v druhej najvyššej krajskej súťaži sa to neodzrkadlilo. Po jesennej časti sme na predposlednom mieste, o ktoré budeme ešte tvrdo bojovať na jar. Skutočnosť je taká, že na túto súťaž nemáme dostatočné kvality.

Kategória U15

Kategórii U15 sa v sezóne 2022/2023 podarilo postúpiť do 2. najvyššej žiackej ligy, z čoho vyplýva aj najdôležitejší predsezónny cieľ: udržať sa v 2. lige. Začiatok sezóny sme mali ako z rozprávky, kde sme vyhrali ťažké zápasy na súperových ihriskách, ako napríklad v Tvrdošíne a v Or. Jasenici. Vyvrcholenie prišlo v 10.kole, kde sme hrali na domácom ihrisku proti Dolnému Kubínu o prvé miesto v tabuľke. Žiaľ zápas nám vôbec nevyšiel podľa predstáv. V ďalších kolách sme pozbierali ešte nejaké body a preto zimujeme na výbornom delenom 4. mieste. Veľmi nás

FUTBAL V ZÁKAMENNOM

tešia výkony našich žiakov, ktoré zaujali aj kluby ako sú FK Železiarne Podbrezová (na skúške sa zúčastnil náš brankár Anton Dibdiak) alebo RSC Hamsik Academy (skúšku absolvovalo naše útočné duo Samuel Bukna a Timotej Vojtaššák).

Kategória dorast U19

Po jesennej časti chalani zimujú na krásnom 2 mieste, kde na prvé TJ Tatran Hybe strácajú 6 bodov. Najlepším strelcom sa stal Mário Balún s 5 gólmi. V zimnej prestávke opustilo mužstvo hneď niekoľko hráčov, Michal Špagla návrat do MŠK Námestovo, Lukáš Varešák návrat do TJ Oravan Jasenica, Mário Mikolajčík, Tadeáš Šustek návrat do TJ Novot', pričom ďalší minimálne 3 chalani sa rozhodli skončiť s futbalom. Je to škoda, že sa mužstvo pred jarnou časťou takto oslabilo, jar dohráme prevažne so svojimi hráčmi s cieľom udržať sa v hornej časti tabuľky. Mužstvo odohralo v zimnej prestávke už 3 priateľské zápasy: TJ Tatran Zákamenné U19 7:1 (2:0) TJ Tatran Zákamenné U15, góly: Mário Balún 2x, Tomáš Bodorik 2x, Samuel Večerek 2x, Matej Florek, TJ Sokol Zubrohľava U19 1:5 (0:2) TJ Tatran Zákamenné U19, góly: Marko Srogoň, Matej Florek, Samuel Bukna, Mário Balún, Samuel Večerek a TJ Tatran Zákamenné U19 4:0 (0:0) TJ Oravská Lesná

U19, góly: Samuel Vojtaššák, Mário Balún 2x, Jakub Jendrášik. Výborne počas celej zimnej prestávky dopĺňali mužstvo na tréningoch a zápasoch mladí hráči z U15. V generálke pred začiatkom jarnej časti preverí chalanov na domácom ihrisku ešte TJ Sokol Liesek U19.

Kategória muži

Po jesennej časti mužstvo dospelých figuruje na 4. mieste so stratou 2 bodov na 2. miesto. V jesennej časti sme sa prezentovali ofenzívnym štýlom futbalu, družstvo pôsobilo na všetkých postoch konzistentne. V našich 3 prehratých zápasoch, kde sme sa herne prezentovali veľmi dobre, sme doplatili na slabú koncovku. Naša stabilná obrana spoločne so skvelými výkonmi brankára Jozefa Ferenčika zabezpečila, že sme inkasovali iba 15 gólov v 13-tich zápasoch a sieť súpera sme rozvlnili 36-krát, čo nás radí na druhé miesto za ŠK Sedem Námestovo v počte strelených/inkasovaných gólov. Kvalitu našich hráčov potvrdil výber najlepšej 11-tyky od MY Orava v VII. lige, kde sa ocitli stredopoliar a kapitán mužstva Martin Buckulčík a náš najlepší strelec Peter Večerek. Zimnú prípravu sme odštartovali začiatkom februára. Tréningy boli prispôbené počasiu, živá tráva, telocvičňa, ProGym, pričom sme odohrali jeden prípravný zápas proti Diamond Lomná s výsledkom 11 : 0. V príprave nás čaká ešte jeden zápas proti TJ Novot'. Prvý majstrovský zápas odohráme na domácej pôde proti TJ Blatná Habovka.

**Futbalový klub
TJ Tatran Zákamenné**

Futbalová 11-tka 2023

Rok 2023 sme ukončili vianočnou kapustnicou spojenou so slávnostným vyhlásením jednotlivých futba-

lových kategórií a futbalovej 11-tky roka.

- » Fanúšik roka 2023 – Jozef Večerek
- » Brankár roka 2023 – Jozef Ferenčík
- » Obranca roka 2023 – Tomáš Rončák
- » Záložník roka 2023 – Marek Vojtaššák
- » Útočník roka 2023 – Peter Večerek
- » Tréner roka 2023 – Tomáš Rončák
- » Hráč roka 2023 – Martin Buckulčík
- » Futbalová 11-tka roka 2023

Jozef Ferenčík, Roman Buckulčík, Martin Brezoňák, Tomáš Rončák, Martin Vrábel, Mário Balún, Martin Buckulčík, Marek Vojtaššák, Michal Laššák, Peter Večerek, Juraj Michaliga

Za úspešnú realizáciu 1. ročníka „11-tky roka“ ďakujeme všetkým našim sponzorom!

Futbalový klub
TJ Tatran Zákamenné

Poštové schránky!

Pošta Zákamenné žiada občanov, aby si zriadili poštové schránky (môžete si ich zakúpiť aj priamo na pošte v Zákamennom), ktoré by mali byť uzamykateľné a označené menom, nakoľko doručovateľky nevedia, kde majú doručiť zásielky, ak sa na rodinnom dome nenachádza ani súpisné číslo.

Ak sa pri rodinnom dome nebude nachádzať poštová schránka, nebudú sa tam doručovať žiadne zásielky.

Ďalším problémom pri doručovaní pošty v našej obci sú voľne pustené psy, ktoré behajú po uliciach Zákamenného a ohrozujú nielen poštárky, ale aj kohokoľvek okoloidúceho.

Prosíme o zatváranie psov aj keď ste presvedčení, že váš pes by nikomu neublížil a ste zvyknutí svoje okolie vždy uistiť, že sa netreba báť.

Skúsme si len predstaviť ako by sme reagovali, keby sme stáli zoči-voči rozúrenému psovi alebo keby naše dieťa prišlo domov vylakané alebo pohryzené. Aj vtedy by sme povedali, že sa len netreba báť?

Buďme k sebe ohľaduplní a zodpovední, všetci sme jedna veľká rodina, ktorá sa navzájom potrebuje, chráni a rešpektuje.

JUBILANTI ZÁKAMENNÉ v roku 2024

96 rokov
Emília Teluchová

95 rokov
Kamila Fafejtová
Kristína Kovalová

90 rokov
Kristína Sekerášová
Milan Vrábel
Bohumil Kokles
Jozefa Polťáková
Emília Lučivňáková

Počty občanov, ktorí slávia okrúhle jubileum v roku 2024

85 rokov.....	4
80 rokov	14
75 rokov.....	26
70 rokov.....	36
65 rokov	49
60 rokov	59
55 rokov	67
50 rokov	78
45 rokov	63
40 rokov	81

Volejbalový klub

Pre volejbal v Zákamennom bol rok 2023 veľmi úspešným rokom. Nielen že Zákamencania vyhrali domáci turnaj na Troch kráľov 6. 1. 2023, ale seniorský tím obsadil aj výborné 3. miesto na okresnej Mestskej volejbalovej lige. Medzi „oravskou volejbalovou smotánkou“ si viedli skvele a na rok 2024 si dali za cieľ dostať sa ešte vyššie. Volejbalový klub v Zákamennom naďalej pracuje aj s mládežou. Dievčatá zo základnej školy pod vedením trénerov Petra Vrábľa a Jozefa Florcka sú pravidelnými účastníkmi turnajov Oravskej volejbalovej miniligy. Aktuálne im patrí 2. priečka v základnej skupine v konkurencii tímov z Námestova, Lokce, Hruštína a Novoti.

Anton Majchrák